

Materiały dydaktyczne z zakresu tematyki podstaw prawa w działalności gospodarczej.*

*Materiały niniejsze zostały przygotowane do wyłącznego użytku uczestników Menedżerskich Studiów Podyplomowych 2018/2019 organizowanych przez Katedrę Zarządzania Produkcją i Logistyki Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej. Udostępnianie, zwielokrotnianie, modyfikacja materiałów w całości lub jakiegokolwiek części możliwa jest wyłącznie za wyraźną i pisemną zgodą autora.

Opracowanie: adwokat Maria Szarf

Szanowni Państwo

Niniejsze opracowanie poświęcone jest szerokokorozumianemu zarysowi podstawowych zagadnień prawnych uszeregowanych pod względem źródeł prawa, pojęć oraz zespołu regulacji, niezbędnych do poznania podstaw prawa w działalności gospodarczej. Tematyka materiałów obejmuje zakresem pojęciowym podstawowe zagadnienia prawa cywilnego, prawa handlowego oraz ustaw szczególnych, w tym obejmujących zakresem regulacyjnym obowiązki przedsiębiorców w obrocie gospodarczym.

Materiały niniejsze nie obejmują opracowania tematyki prawa rzeczowego i prawa zobowiązań.

Źródła prawa powszechnie obowiązującego:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,

ustawy, w szczególności:

ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny,

ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych,

ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy,

ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej,

ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców,

ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej,

ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy,

ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne,

ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe;

ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym,

ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych,

ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów,

ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,

ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta,

ustawa z dnia 4 lutego 2011 r.- Prawo prywatne międzynarodowe,

ratyfikowane umowy międzynarodowe, Konwencje, Traktaty

rozporządzenia wydawane przez organ delegowany ustawowo, oraz rozporządzenia Rady UE, Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego

dyrektywy

WPROWADZENIE

Prawo gospodarcze swoim spektrum obejmuje zbiór aktów prawnych, które regulują stosunki gospodarcze pomiędzy państwem, a przedsiębiorstwami oraz pomiędzy podmiotami gospodarczymi. Prawo gospodarcze bezpośrednio reguluje zakres działalności państwa w sferze gospodarczej, określa granice interwencji państwowej wobec poszczególnych podmiotów.

Nie istnieje jeden, odrębny akt prawny np. kodeks, którego treść odnosiłaby się do regulacji obrotu gospodarczego jako całości. Prawo gospodarcze obejmuje zbiór poszczególnych ustaw, które odnoszą się do zasad funkcjonowania gospodarki.

Wyróżnia się jednak, dwie gałęzie prawa gospodarczego, na podstawie charakteru podmiotu, którego dotyczą przepisy, a mianowicie:

- Prywatne prawo gospodarcze
- Publiczne prawo gospodarcze

Prywatne prawo gospodarcze - za pomocą ustaw szczególnych, rozporządzeń oraz aktów prawa o randze międzynarodowej, reguluje zasady wzajemnych stosunków pomiędzy podmiotami gospodarczymi, a także pełni funkcję kontrolną relacji pomiędzy przedsiębiorstwem oraz konsumentem. Przepisy prawa w tym wypadku definiują m.in. przedsiębiorcę, przedsiębiorstwo, rodzaje spółek oraz zasady ich funkcjonowania, w tym zakończenie ich bytu prawnego.

Prawo gospodarcze publiczne - obejmuje swoimi regulacjami wszelkie stosunki, które zachodzą pomiędzy państwem, a przedsiębiorcami. Jest to zbiór przepisów, które regulują działalność gospodarczą i określają rolę państwa w gospodarce jako podstawowe zadanie. Niejednokrotnie od charakteru prawa gospodarczego publicznego zależy czy dane państwo realizuje gospodarkę według koncepcji wolnego rynku, czy decyduje się na stworzenie systemu, w którym interwencje państwa będą powszechnie stosowaną praktyką, a zasady rynkowe stanowią rolę drugorzędną.

OMÓWIENIE POJĘĆ, USZCZEGÓLOWIENIE

Osoba fizyczna:

Jest to prawne określenie każdego człowieka, w ustawie Kodeks cywilny, w treści art. 8, ustawodawca wprost wskazuje, że każdy człowiek od chwili urodzenia ma **zdolność prawną, co oznacza, że jest on podmiotem praw i obowiązków.** Zdolność prawną zatem, nabywana jest przez każdego człowieka z chwilą jego urodzenia.

(vide: *vide: Dz.U.2018.0.1025 t.j. - Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny / art. 8 i nast.)*

(ustawa wprowadza domniemanie, zgodnie, z którym w razie urodzenia się dziecka domniemywa się, że przyszło na świat żywe)

Poza zdolnością prawną, osoby fizyczne wyposażone przez ustawodawcę w **zdolność do czynności prawnych**, czyli możliwość nabywania praw i obowiązków wynikających z szerokokorozumianego prawa cywilnego własnym działaniem. Przejawem takiej zdolności jest chociażby możliwość zawarcia umowy. Niekiedy jednak zdarza się, że osoby fizyczne zdolności takiej mieć nie będą, o czym będzie mowa w dalszej części opracowania.

Prawo cywilne rozróżnia trzy reżimy zdolności do czynności prawnych.

Pierwszy dotyczy **pełnej zdolności do czynności prawnych**, dysponują nią osoby pełnoletnie, które ukończyły 18 lat, osoby, które mimo nieukończenia osiemnastego roku życia (a ukończywszy 15 lat), za zgodą sądu zawarły związek małżeński.

Ustawodawca osobie, która nie ukończyła 18 lat, a za zgodą sądu zawarła związek małżeński nie „odbiera” prawa nabytego w ten sposób. W przyszłości zatem nawet w przypadku orzeczenia w przedmiocie unieważnienia małżeństwa zawartego przez taką osobę (nawet jeszcze przed ukończeniem 18 roku życia), osoba ta nie traci pełnej zdolności do czynności prawnych.

Drugi dotyczy **ograniczonej zdolności do czynności prawnych**. Ograniczona zdolność do czynności prawnych mają osoby fizyczne tj. małoletni do 13 lat oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo (osoby pełnoletnie, które ze względu na swój

stan tj. na zaburzenia psychiczne, chorobę umysłową, psychiczną, niedorozwój umysłowy, inne zaburzenia w tym pijaństwo, narkomanie, wymagają pomocy w prowadzeniu swoich spraw).

Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę.

Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego (pod rygorem tzw. czynności kulejącej)

Czynność kulejąca, czyli bezskuteczność zawieszona czynności prawnej:

To czynność prawna podjęta przez osobę o ograniczonej zdolności do czynności prawnych, która zależy od:

-potwierdzenia jej przez przedstawiciela ustawowego osoby o ograniczonej zdolności do czynności prawnych,

-staje się ważna, o ile zostanie potwierdzona przez osobę o ograniczonej zdolności do czynności prawnych po osiągnięciu przez nią pełnoletniości.

Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy.

Jeżeli osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych dokonała sama jednostronnej czynności prawnej, do której ustawa wymaga zgody

przedstawiciela ustawowego, czynność jest nieważna. (np. umowa darowizny)

Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego:

- zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego.

-rozporządzać swoim zarobkiem, chyba, że sąd opiekuńczy z ważnych powodów inaczej postanowi.

- dysponować przedmiotami majątkowymi oddanymi jej przez przedstawiciela ustawowego do swobodnego użytku, osoba ta uzyskuje pełną zdolność w zakresie czynności prawnych, które tych przedmiotów dotyczą. Wyjątek stanowią czynności prawne, do których dokonania nie wystarcza według ustawy zgoda przedstawiciela ustawowego.

II UK 178/06 - Wyrok Sądu Najwyższego
OSNP 2008/9-10/141 - wyrok z dnia 3 kwietnia 2007 r.
TEZA | aktualna

Umowa dzierżawy zawarta bez zgody sądu opiekuńczego przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych jest nieważna jako przekraczająca zakres zwykłego zarządu i nie podlega konwalidacji na podstawie art. 18 k.c.

I CKN 299/98 - Postanowienie Sądu Najwyższego
OSP 2000/12/186 - postanowienie z dnia 15 grudnia 1999 r.
TEZA | aktualna

Umowa sprzedaży nieruchomości przez ojca na rzecz małoletniego syna, działającego przez matkę wyłączoną z uprawnień reprezentowania na mocy art. 98 § 2 pkt 2 k.r.o., jest nieważna (art 58 § 1 k.c.) i nie może być potwierdzona przez syna po uzyskaniu przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych (art. 18 § 2 k.c.).

Trzeci reżim dotyczy przypadków **braku zdolności do czynności prawnych**, odnosi się do osób fizycznych małoletnich do lat 13 oraz osób ubezwłasnowolnionych całkowicie (osoby pełnoletnie, które **nie są w stanie pokierować swoim postępowaniem**, ze względu na zaburzenia psychiczne, chorobę umysłową, psychiczną, niedorozwój umysłowy, inne zaburzenia w tym pijaństwo, narkomanie).

Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba, że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską, wówczas opiekunem ustawowym osoby małoletniej jest jej rodzic lub rodzice.

Zasadą jest, że czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna.

Jednakże, gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należąca do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, umowa taka staje się ważna z chwilą jej wykonania, chyba, że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby niezdolnej do czynności prawnych (np.: zakup lizaka za cenę 1 000 złotych).

Konsument:

Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

(vide: Dz.U.2018.0.1025 t.j. - Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny / art. 22¹)

- osoba fizyczna
- dokonuje czynności prawnej
- brak profesjonalnego charakteru czynności prawnej tzn. że czynność dokonywana przez konsumenta nie jest związana z działalnością zawodową

Dobra osobiste:

Ustawa Kodeks cywilny w treści art. 23 określa katalog (niezpełny) dóbr osobistych wymieniając je przykładowo. Pamiętać należy, iż dobra osobiste są niezbywalne.

Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, podlegają ochronie prawa cywilnego, niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Dobra osobiste przysługują osobom fizycznym, osobom prawnym i jednostkom, o których mowa w art. 33¹ kodeksu cywilnego.

Ochrona cywilnoprawna dóbr osobistych jest niezależna od ochrony zapewnionej przez inne gałęzi prawa (prawa karnego czy administracyjnego).

Ochrona przewidziana przez odrębne przepisy nie wyłącza, ani nie ogranicza ochrony cywilnoprawnej.

Przepisy kodeksu karnego służą ochronie dóbr osobistych (m.in. życia i zdrowia – art. 148–162; wolności – art. 189–193; wolności sumienia i wyznania – art. 194–196; czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217).

Przepisy karne zawarte również w innych ustawach, nie tylko Kodeksie karnym, Kodeksie wykroczeń chronią również inne dobra osobiste (np. przepisy karne ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, tekst jedn.: Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm., chronią prawa autorskie).

Zastosowanie sankcji karnej, przewidzianej przez ustawodawcę za przestępstwo polegające na naruszeniu dóbr osobistych, co do zasady nie wyłącza dochodzenia roszczeń na gruncie prawa cywilnego. Często dochodzi bowiem do kumulacji roszczeń możliwych do orzeczenia na gruncie przepisów karnoprawnych, gdzie poza orzeczeniem kary orzekane jest na zasadach cywilnoprawnych zadośćuczynienie; (np. kara – art. 212 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, Dz. U. Nr 88,

poz. 553 z późn. zm., i zadośćuczynienie – art. 448 k.c.). Niekiedy jednak środki karne orzekane na zasadach określonych w ustawie Kodeks cywilny wyłączają roszczenia dochodzone na drodze cywilnej, np.: środek karny z art. 46 k.k. musi mieć wpływ na wysokość odszkodowania lub zadośćuczynienia. W innym wypadku bowiem powstawałyby dwie tożsame podstawy do dochodzenia takich samych roszczeń i w konsekwencji prowadziłyby to do bezpodstawnego wzbogacenia uprawnionego (pokrzywdzonego).

W ramach środków o charakterze administracyjnym służących ochronie dóbr osobistych wymienić można np. art. 18 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), na podstawie, którego GIODO może nakazać wydając decyzję administracyjną m.in. usunięcie danych osobowych przez podmiot nimi się posługujący w sposób niezgodny z prawem. W prawie prasowym (ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe Dz. U. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.) odnajdujemy też przepis, zgodnie z którym, na wniosek zainteresowanej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, redaktor naczelny właściwego dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować bezpłatnie, rzeczowe i odnoszące się do faktów sprostowanie nieścisłej lub nieprawdziwej wiadomości zawartej w materiale prasowym.

W sytuacji jednak gdy redaktor odmówi sprostowania, zainteresowany podmiot może wytoczyć powództwo o opublikowanie sprostowania (art. 39 pr. pras.).

Dokonując analizy treści art. 23 k.c. zauważyć należy, że kodeks nie zawiera definicji legalnej dóbr osobistych.

Niemniej jednak, zarówno doktryna jak i orzecznictwo wypracowały tzw. koncepcje obiektywną dóbr osobistych, zgodnie, z którą dobra osobiste są „wartościami o charakterze niemajątkowym, wiążącymi się z osobowością człowieka, uznanymi powszechnie w społeczeństwie” (tak np. A. Szpunar, Ochrona dóbr osobistych, Warszawa 1979, s. 106; M. Pazdan (w:) Kodeks cywilny..., red. K. Pietrzykowski, t. 1, 2002, komentarz do art. 23; S. Rudnicki, Ochrona dóbr osobistych na podstawie art. 23 i 24 k.c. w orzecznictwie Sądu Najwyższego w latach 1985–1991, PS 1992, nr 1, s. 34).

Żeby można było mówić o istnieniu dobra osobistego i jego naruszeniu znaczenie ma ocena społeczna, analiza z punktu widzenia rozsądnego człowieka.

Prawa osobiste to prawa podmiotowe, bezwzględnymi (skutecznymi erga omnes), tzn. każdy może żądać, by inni nie naruszali jego dóbr osobistych.

Prawa osobiste są także prawami bezpośrednimi co oznacza, że każdy podmiot może z nich korzystać bez udziału innych podmiotów.

Dobra osobiste mają charakter niemajątkowy, co oznacza że nie da się ich wyrazić ekonomicznie. Następstwa naruszeń dóbr osobistych natomiast, mogą być „mieralne” ekonomicznie, mogą chociażby zależeć od uszczerpków w majątku poszkodowanego (np. koszty leczenia w razie uszkodzenia ciała).

Za niedozwolone naruszenie praw dóbr osobistych np. prawa do wizerunku można dochodzić należnego odszkodowania, na równowartości zysku osiągniętego w związku z wykorzystaniem wizerunku, czy głosu danej osoby.

(vide: Księżak Paweł (red.), Pyziak-Szafnicka Małgorzata (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Część ogólna, wyd. II Opublikowano: LEX 2014)

Ustawodawca w treści art. 24 kodeksu cywilnego wprowadza ogólne zasady ochrony dóbr osobistych, wskazując iż:

Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać **zaniechania tego działania**, chyba, że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia **może on także żądać**, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, **dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków**, w szczególności złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie **może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej** na wskazany cel społeczny.

§ 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany **może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych**.

§ 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

Osoby prawne:

Osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególnie przyznają osobowość prawną.

Skarb Państwa jest w stosunkach cywilnoprawnych podmiotem praw i obowiązków, które dotyczą mienia państwowego nienależącego do innych państwowych osób prawnych.

(vide: *Dz.U.2018.0.1025 t.j. - Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny / art.33*)

Osoba prawna to podmiot np. Skarb Państwa, przedsiębiorstwo państwowe, bank, spółka kapitałowa, fundacja, spółdzielnia, stowarzyszenie, stworzony w określonych celach, któremu przepisy szczególnie przyznają osobowość prawną. Osoba prawna jest zatem podmiotem mającym zdolność do występowania w obrocie prawnym jako podmiot praw i obowiązków.

Polskie prawodawstwo określa; tryb powstawania i likwidacji osób prawnych, zakres ich działania oraz określa, które jednostki organizacyjne posiadają osobowość prawną.

Osobami prawnymi są: spółki kapitałowe, spółdzielnie, przedsiębiorstwa państwowe, jednostki samorządu terytorialnego, Kościół i poszczególne jego jednostki organizacyjne, szkoła wyższa, państwowa lub samorządowa instytucja kultury, instytut badawczy, partia polityczna, stowarzyszenie rejestrowe, samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, związek zawodowy, Polski Związek Łowiecki, koło łowieckie wpisane do rejestru prowadzonego przez właściwy zarząd okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego.

Systemy powstawania osób prawnych i rejestry:

System aktów organów państwa – osobowość prawną zostaje nabyta przez ustawy, akty wykonawcze do nich lub akty administracyjne. W ten sposób osobowość prawną uzyskują państwowe szkoły wyższe i niektóre inne państwowe osoby prawne (np. Agencja Nieruchomości Rolnych). Wyjątkiem jest tutaj Skarb Państwa, który uzyskuje osobowość prawną na podstawie kodeksu cywilnego.

System koncesyjny – system zwany powszechnie tradycyjnym, polegający na uzyskaniu szczególnego zezwolenia od organu wskazanego przez ustawę na utworzenie osoby prawnej. Ten sposób tworzenia osób prawnych dotyczy banków niepaństwowych oraz ubezpieczycieli.

System normatywny – najprostszy sposób uzyskania osobowości prawnej, polegający na tym, że osoby (organy) spełniające przesłanki określone przez ustawę składają wniosek do organu rejestrowego, który kolejno potwierdza spełnienie określonych przesłanek i wpisuje daną osobę (organ) do rejestru. Tak powstają kapitałowe spółki handlowe, spółdzielnie, fundacje oraz stowarzyszenia.

(vide: Katner W. i in. (2014) Prawo cywilne i handlowe w zarysie, LEX, Warszawa, str. 48.)

Rodzaje osób prawnych:

Państwowe osoby prawne – Skarb Państwa oraz jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną i jednocześnie stanowiące w całości własność państwową. Mogą nimi być między innymi przedsiębiorstwa państwowe, jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, fundacje, państwowe uczelnie wyższe, Narodowy Bank Polski oraz banki państwowe.

Samorządowe osoby prawne – są to gminy, związki gmin i stowarzyszenia gmin, które zostały utworzone ustawą z dnia 8 marca 1990 roku jako komunalne osoby prawne. Są to także powiaty, które stały się samorządowymi jednostkami prawnymi oraz województwa, które stały się regionalnymi wspólnotami samorządowymi wraz z reformą administracyjną z 1998 roku. Samorządowymi osobami prawnymi są także spółki handlowe tworzone w całości z mienia komunalnego.

Inne osoby prawne – mogą być to prywatne osoby prawne, czyli posiadające osobowość prawną, ale stanowiące własność osób fizycznych, spółdzielni, stowarzyszeń, związków zawodowych, fundacji, kościołów i związków wyznaniowych. Są to osoby prawne typu korporacyjnego lub zakładowego (fundacyjnego)

(vide: Katner W. i in. (2014), Prawo cywilne i handlowe w zarysie, LEX, Warszawa, s. 49-51.)

Osoba prawna **działa przez swoje organy** w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie.

Jeżeli osoba prawna nie może być reprezentowana lub prowadzić swoich spraw ze względu na brak organu albo brak w składzie organu uprawnionego do jej reprezentowania, sąd ustanawia dla niej kuratora. Kurator podlega nadzorowi sądu, który go ustanowił.

Przekroczenie lub brak umocowania do działania w imieniu osoby prawnej:

art. 39 ustawy Kodeks cywilny:

§ 1 Jeżeli zawierający umowę jako organ osoby prawnej nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę prawną, w której imieniu umowa została zawarta.

§ 2. Druga strona może wyznaczyć osobie prawnej, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

§ 3. W braku potwierdzenia ten, kto zawarł umowę jako organ osoby prawnej, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania lub o przekroczeniu jego zakresu.

§ 4. Jednostronna czynność prawna dokonana przez działającego jako organ osoby prawnej bez umocowania albo z przekroczeniem jego zakresu jest nieważna. Jednakże gdy ten, komu zostało złożone oświadczenie woli w imieniu osoby prawnej, zgodził się na działanie bez umocowania, stosuje się odpowiednio przepisy o zawarciu umowy bez umocowania.

§ 5. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy czynność prawna została dokonana w imieniu osoby prawnej, która nie istnieje.

Przepisy o ochronie dóbr osobistych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

Siedziba osoby prawnej: Jeżeli ustawa lub oparty na niej statut nie stanowi inaczej, siedzibą osoby prawnej jest miejscowość, w której ma siedzibę jej organ zarządzający.

Pojęcie przedsiębiorcy:

Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą.

Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.

Zasady podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne określają odrębne przepisy.

(vide: Dz.U.2018.0.646 - Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców / art. 4)

Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

((vide: Dz.U.2018.0.646 - Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców / art. 3)

Nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847 oraz z 2018 r. poz. 650), i która w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywała działalności gospodarczej.

Ustawa Kodeks cywilny wprowadza definicję przedsiębiorcy w treści art 43¹ i nast.

wskazując, iż:

Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 k.c.(jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną), prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

Przedsiębiorca działa pod firmą, która stanowi poza numerem NIP podstawowy element identyfikacyjny.

Firmę ujawnia się we właściwym rejestrze, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku. Firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia.

Firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko. Nie wyklucza to włączenia do firmy pseudonimu lub określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy, miejsce jej prowadzenia oraz innych określeń dowolnie obranych.

Firmą osoby prawnej jest jej nazwa. Firma zawiera określenie formy prawnej osoby prawnej (np. spółka akcyjna, spółka z ograniczona odpowiedzialnością), które może

być podane w skrócie, a ponadto może wskazywać na przedmiot działalności, siedzibę tej osoby oraz inne określenia dowolnie obrane.

Firma osoby prawnej może zawierać nazwisko lub pseudonim osoby fizycznej jeżeli służy to ukazaniu związków tej osoby z powstaniem lub działalnością przedsiębiorcy. Umieszczenie w firmie nazwiska albo pseudonimu osoby fizycznej wymaga pisemnej zgody tej osoby, a w razie jej śmierci – zgody jej małżonka i dzieci.

Przedsiębiorca może posługiwać się skrótem firmy.

Firma oddziału osoby prawnej zawiera pełną nazwę tej osoby oraz określenie „oddział” ze wskazaniem miejscowości, w której oddział ma siedzibę.

Zmiana firmy wymaga ujawnienia w rejestrze. W razie przekształcenia osoby prawnej można zachować jej dotychczasową firmę z wyjątkiem określenia wskazującego formę prawną osoby prawnej, jeżeli uległa ona zmianie. To samo dotyczy przekształcenia spółki osobowej.

W przypadku utraty członkostwa przez wspólnika, którego nazwisko było umieszczone w firmie, spółka może zachować w swej firmie nazwisko byłego wspólnika tylko za wyrażoną na piśmie jego zgodą, a w razie jego śmierci – za zgodą jego małżonka i dzieci.

Ww. regulację stosujemy odpowiednio w wypadku kontynuowania działalności gospodarczej osoby fizycznej przez inną osobę fizyczną będącą jej następcą prawnym.

Kto nabywa przedsiębiorstwo może je nadal prowadzić pod dotychczasową nazwą. Powinien jednak umieścić dodatek wskazujący firmę lub nazwisko nabywcy, chyba że strony postanowiły inaczej.

Firma nie może być zbyta.

Przedsiębiorca może upoważnić innego przedsiębiorcę do korzystania ze swej firmy, jeżeli nie wprowadza to w błąd.

Przedsiębiorca, którego prawo do firmy zostało zagrożone cudzym działaniem może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać usunięcia jego skutków, złożenia oświadczenia lub oświadczeń w odpowiedniej treści i formie, naprawienia na zasadach ogólnych szkody majątkowej lub wydania korzyści uzyskanej przez osobę, która dopuściła się naruszenia.

„Konstytucja Biznesu” (nowe pojęcie, obowiązuje od 30 kwietnia 2018 roku)

jest to pakiet ustaw, których celem jest zreformowanie i uproszczenie przepisów dotyczących prowadzenia działalności. Zmiany, które wprowadziła Konstytucja biznesu dotyczą takich obszarów, jak m.in.:

- relacje przedsiębiorcy z urzędami
- zakładanie firmy
- zawieszenie działalności
- zasady tworzenia prawa gospodarczego
- obowiązki związane z prowadzeniem działalności.

W ramach pakietu ustaw składających się na „Konstytucję biznesu” znajduje się pięć ustaw:

- 1) Prawo przedsiębiorców
- 2) Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej
- 3) Ustawa o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców
- 4) Ustawa o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy
- 5) Ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Najdonioślejszą ustawą w ramach „Konstytucji Biznesu” zdaniem twórców jest ustawa Prawo przedsiębiorców, która określa najważniejsze prawa przedsiębiorcy i zasady prowadzenia działalności gospodarczej.

Konstytucja Biznesu – wprowadza (zgodnie z założeniem legislacyjnym) korzyści dla przedsiębiorców w następujących relacjach:

1. relacja przedsiębiorca-urzędnik

Wprowadzenie zasady (literalnie)– „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”

Przedsiębiorca może podejmować wszelkie działania, z wyjątkiem tych, których zakazują przepisy prawa. Przedsiębiorca może być obowiązany do określonego

zachowania tylko na podstawie przepisów prawa. (*vide: art. 8 ustawy Prawo przedsiębiorców*)

Przedsiębiorca może prowadzić biznes w sposób wolny, jeśli nie łamie wskazanych wyraźnie w prawie zakazów lub ograniczeń.

Domniemanie uczciwości przedsiębiorcy

Ustawa prawo przedsiębiorców wprowadza zasadę zgodnie, z którą przedsiębiorca nie musi udowadniać swojej uczciwości, wątpliwości co do okoliczności konkretnej sprawy będą rozstrzygane na korzyść przedsiębiorcy. Oczywiście pamiętajmy, że każde domniemanie może zostać obalone np. gdy w toku postępowania prowadzonego ujawnione zostaną okoliczności faktyczne lub prawe, z których wynikać będzie twierdzenie przeciwne.

Organ kieruje się w swoich działaniach zasadą zaufania do przedsiębiorcy, zakładając, że działa on zgodnie z prawem, uczciwie oraz z poszanowaniem dobrych obyczajów.

(*vide: art. 10 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców*)

Przyjazna interpretacja przepisów

Niejasne przepisy będą rozstrzygane na korzyść przedsiębiorców.

Jeżeli przedmiotem postępowania przed organem jest nałożenie na przedsiębiorcę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie uprawnienia, a w tym zakresie pozostają niedające się usunąć wątpliwości co do stanu faktycznego, organ rozstrzyga je na korzyść przedsiębiorcy. (*vide: art. 10 ust. 2 ustawy Prawo przedsiębiorców*)

WYJĄTEK:

Przepisu art. 10 ust. 2 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) w postępowaniu uczestniczą podmioty o spornych interesach lub wynik postępowania ma bezpośredni wpływ na interesy osób trzecich;
- 2) odrębne przepisy wymagają od przedsiębiorcy wykazania określonych faktów;
- 3) wymaga tego ważny interes publiczny, w tym istotne interesy państwa,

Zasada proporcjonalności

Urząd nie może nakładać na przedsiębiorcę nieuzasadnionych obciążeń, np. nie będzie mógł żądać dokumentów, którymi już dysponuje.

Organ prowadzi postępowanie w sposób budzący zaufanie przedsiębiorców do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. (*vide: art. 12 ustawy Prawo przedsiębiorców*)

Organ bez uzasadnionej przyczyny nie odstępuje od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym.

Organ, w zakresie swojej właściwości, udziela przedsiębiorcy informacji o warunkach podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej.

Powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców

Rzecznik stoi na straży praw przedsiębiorców, na jego wniosek minister właściwy może dokonać objaśnienia zawitych przepisów, rzecznik opiniuje akty prawne istotne dla przedsiębiorców, rzecznik jest bezstronny, apolityczny powoływany na 6-letnią kadencję .

2. zakładanie firmy

W ramach Konstytucji Biznesu przygotowano zbiór przepisów zmierzających do ułatwień dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność.

Wprowadzenie tzw. działalności nierejestrowej

Dotyczy m.in. drobnej działalności zarobkowej osób fizycznych, np. dorywczego handlu lub okazjonalnych usług. Jeśli przychody z tej działalności nie przekroczą w żadnym miesiącu 50 proc. kwoty minimalnego wynagrodzenia, działalność ta nie jest uznawana za działalność gospodarczą i nie będzie trzeba jej rejestrować w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Dochody z takiej działalności są opodatkowane na zasadach ogólnych. Jest przeznaczona dla osób, które wykonują działalność osobiście (nie w spółce) oraz przez ostatnie 5 lat nie prowadziły firmy. Działalność taka nie może być objęta wymogiem uzyskania koncesji, pozwolenia czy licencji.

Rejestrowanie firmy nie jest wymagane, o ile spełnione zostaną poniższe warunki:

- dotyczy wyłącznie osób fizycznych
- dochody działalności nie przekroczą w żadnym miesiącu 50 proc. kwoty minimalnego wynagrodzenia (w 2019 minimalne wynagrodzenie wynosi 2250 zł, czyli 50% to 1125 zł)
- nie prowadzona była wcześniej działalność albo była ona prowadzona, ale przed 30 kwietnia 2017 roku firma została wykreślona z ewidencji przedsiębiorców i od tego momentu nie była rejestrowana ponownie

Korzyści z działalności nierejestrowej:

- nowe przepisy pozwalają na osiąganie dochodów z działalności, która uznawana była wcześniej za działalność gospodarczą i wiązała się z wieloma obowiązkami (np. obowiązki składowe wobec ZUS, sposób rozliczania podatków).
- brak konieczności zgłaszania działalności w ewidencji przedsiębiorców (CEIDG), urzędzie skarbowym i GUS
- brak obowiązku odprowadzania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne ani ubezpieczenia zdrowotne z tytułu pozarolniczej działalności (jeśli jednak wykonywana jest umowa o świadczenie usług lub umowę zlecenie, to obowiązek związany z ZUS nie jest uchylony, bowiem składki należne są do odprowadzenia przez zleceniodawcę. Podmiot zawierający umowę pełni wtedy obowiązki płatnika składek ZUS i powinien odprowadzić składki)
- brak obowiązku płacenia comiesięcznych (albo kwartalnych) zaliczek na podatek
- brak skomplikowanej księgowości (tylko uproszczoną ewidencję sprzedaży).

Obowiązki przy działalności nierejestrowej

Osoba prowadząca działalność nierejestrowaną, jest „przedsiębiorcą” w świetle prawa cywilnego. Oznacza to, że np. w relacjach z konsumentami jest traktowany jako przedsiębiorca i ma z tego tytułu obowiązki (np. związane z reklamacją czy naprawą). Dotyczy to również prawa konsumenta do odstąpienia w terminie 14 dni od umowy zawartej na odległość.

Rachunki przy działalności nierejestrowej

Osoba prowadząca działalność nierejestrową jest co do zasady zwolniona z obowiązku wystawiania faktury. Musi to uczynić jedynie w przypadku, gdy żądanie

jej wystawienia zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.

W tym przypadku będzie to mogła być faktura, która zawiera jedynie:

- datę wystawienia
- numer kolejny
- imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy
- nazwę (rodzaj) towaru lub usługi
- miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług
- cenę jednostkową towaru lub usługi
- kwotę należności ogółem

Przy sprzedaży nierejestrowej wystarczy, podanie w dokumentach sprzedaży swojego imienia i nazwiska.

Wprowadzenie nowej ulgi w składkach ZUS dla nowych firm

Początkujący przedsiębiorcy mogą być zwolnieni ze składek na ubezpieczenia społeczne przez pierwsze 6 miesięcy działalności. Przedsiębiorca musi zgłosić się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w terminie 6 miesięcy od rozpoczęcia działalności, a nie w ciągu 7 dni - jak to jest obecnie. Potem może skorzystać przez 2 lata z obniżonych (preferencyjnych) składek. Nie dotyczy to składek na ubezpieczenie zdrowotne, które są obowiązkowe również dla przedsiębiorców korzystających z ulgi. Składkę zdrowotną można odliczyć od podatku (nie od dochodu).

3. zawieszanie działalności

Możliwość zawieszenia działalności w przypadku zatrudniania pracownika na urlopie macierzyńskim czy wychowawczym

Obecnie nie można zawiesić działalności jeśli zatrudnia się pracowników. Dzięki zmianom zaproponowanym w Konstytucji Biznesu można zawiesić działanie firmy (zarejestrowanej w CEIDG) na dowolny czas określony (obecnie jedynie na 24 miesiące) lub na czas nieokreślony. Po upływie terminu zawieszenia, wznowienie działalności gospodarczej nastąpi automatycznie. Jeśli przedsiębiorca zapomni złożyć wniosek o wznowienie, nie zostanie on wykreślony z rejestru (jak obecnie).

4. kontakt z urzędami

Założeniem dla szybkości załatwiania spraw przed urzędami jest nowy portal internetowy dla przedsiębiorców.

Portal jest rozwinięciem www.biznes.gov.pl. Ma on na celu wyjaśnienie sposobu realizacji poszczególnych sprawy urzędowych, a także umożliwi np. uiszczanie opłat urzędowych, uzyskanie zaświadczenia o niezaleganiu z podatkami albo składkami. Portal przypomni przedsiębiorcom (przez sms lub e-mail) o zbliżających się terminach urzędowych oraz poinformuje o najważniejszych zmianach w prawie.

Ustawodawca przewiduje także możliwość załatwiania niektórych prostych spraw urzędowych przez telefon, e-mail lub za pomocą innych środków komunikacji.

Podstawowym numerem identyfikującym przedsiębiorcę będzie NIP.

5. korzystanie z pełnomocników

Wprowadza się możliwość ustanawiania prokurentów przez przedsiębiorców - osoby fizyczne.

Opublikowanie informacji o pełnomocniku lub prokurencie w CEIDG będzie równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa lub udzieleniem prokury na piśmie.

6. działalność reglamentowana

Uszeregowanie katalogu form reglamentacji działalności gospodarczej poprzez wprowadzenie trzech zasadniczych formy: koncesji, zezwoleń i rejestrów działalności regulowanej. Zniesiono natomiast zgody i licencje jako odrębne formy reglamentacji. Wprowadzono zasadę, zgodnie z którą zezwolenia nie mogą mieć charakteru uznaniowego i powinny być zawsze udzielone, jeśli przedsiębiorca spełnia warunki przewidziane prawem.

7. tworzenie przepisów dla przedsiębiorców

Stworzenie katalogu podstawowych regul, którymi należy kierować się przy tworzeniu prawa gospodarczego

Tytułem egzemplifikacji: zasada proporcjonalności obciążeń dla przedsiębiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, zgodnie, z którą, w sytuacji gdy projekt nowego prawa wywierać może wpływ na przedsiębiorców z tego sektora, to zasadą

jest dążenie do ograniczenia wobec nich ewentualnych dodatkowych obowiązków administracyjnych. Wprowadzono m.in. zasady dążenia do unikania „nadimplementacji prawa UE” oraz ograniczenia obowiązków informacyjnych.

Ministrowie i organy centralne będą wydawać objaśnienie prawne „poradniki” w jaki sposób przedsiębiorca winien stosować najtrudniejsze przepisy. Do wydania takich objaśnień przez ministrów i organy centralne będzie mógł zobowiązać Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.

8. prowadzenie działalności przez cudzoziemców

Wprowadzono przepisy odnoszące się do zasad udziału przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym w Polsce

Uprzednio regulacje te były zawarte w trzech różnych ustawach i niekiedy w wykładni niespójne. Dzięki Konstytucji Biznesu, przepisy znalazły się w jednym dokumencie.

(vide: ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Dz.U. 2018 poz. 649)

Ustawa Prawo przedsiębiorców z dnia 6 marca 2018 roku *(vide: art. 7 ustawy)* jako jeden z aktów prawnych znajdujących się w pakiecie ustaw powszechnie nazwanych „Konstytucją Biznesu”, rozróżnia 3 rodzaje przedsiębiorców ze względu na ilość zatrudnionych osób, wysokość rocznego obrotu netto:

mikroprzedsiębiorca – przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki:

- a) zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz
- b) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro;

mały przedsiębiorca – przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki:

- a) zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz
- b) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 10 milionów euro – i który nie jest mikroprzedsiębiorcą.

średni przedsiębiorca – przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki:

- a) zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz
- b) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro – i który nie jest mikroprzedsiębiorcą ani małym przedsiębiorcą.

Pojęcie przedsiębiorstwa:

Przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej.

Obejmuje ono w szczególności:

- 1) oznaczenie indywidualizujące przedsiębiorstwo lub jego wyodrębnione części (nazwa przedsiębiorstwa);
- 2) własność nieruchomości lub ruchomości, w tym urządzeń, materiałów, towarów i wyrobów, oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości;
- 3) prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych;
- 4) wierzytelności, prawa z papierów wartościowych i środki pieniężne;

- 5) koncesje, licencje i zezwolenia;
- 6) patenty i inne prawa własności przemysłowej;
- 7) majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne;
- 8) tajemnice przedsiębiorstwa;
- 9) księgi i dokumenty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

(vide: Dz.U.2018.0.1025 t.j. - Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny / art. 55¹)

Mienie

Mieniem, w znaczeniu zawartym w art. 44 ustawy Kodeks cywilny jest „własność i inne prawa majątkowe”, tj. wszystkie prawa podmiotowe majątkowe. Pojęcie to wiąże się z takimi prawami podmiotowymi, które wyrażają m.in. prawo własności, użytkowanie wieczyste, prawa rzeczowe ograniczone (prawa podmiotowe bezwzględne), wierzytelności, roszczenia.

Mieniem zatem jest ogół praw i obowiązków majątkowych.

„W skład mienia nie wchodzi dlugi, czyli pasywa, które je obciążają. Prawa stanowiące mienie muszą mieć charakter majątkowy, przez co różnią się od praw i dóbr osobistych. Nie ma znaczenia, że dane prawo majątkowe jest niezbywalne (np. użytkowanie, służebność osobista, dożywocie), gdyż jako związane z określoną osobą mają wymierną wartość majątkową” *(vide: Dzięurda Marcin, Łukańko Bernard, Pawlak Władysław, Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz do wybranych przepisów Opublikowano: LEX/el. 2018)*

Z pojęciem mienia zatem, wiążą się pojęcia: praw majątkowych (nieruchomości i rzeczy ruchome) oraz prawa majątkowe na dobrach niematerialnych (np.; wierzytelności, en. elektryczna, autorskie prawa majątkowe: patenty, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe i oznaczenia geograficzne, utwory, programy komputerowe oraz przedmioty praw pokrewnych).

Czynności prawne

Kodeks cywilny nie zawiera legalnej definicji czynności prawnej – jej wypracowanie pozostawiono nauce prawa.

Podstawą każdej czynności prawnej jest oświadczenie woli, a zatem każde zachowanie określonej osoby, które – poddane obiektywnej interpretacji – ujawnia jej wolę w sposób dostateczny (art. 60 k.c.), a dokładniej, to takie zachowanie, które ujawnia w sposób dostateczny zamiar wywołania określonych skutków prawnych, to jest skutków uważanych za zamierzone.

Czynności prawnej dokonuje się przez oświadczenie woli, które winno spełniać warunki co do formy (art. 73-81 k.c.).

Treść czynności prawnej- odnosi się do treści złożonych oświadczeń woli.

Elementy treści czynności prawnej:

Składniki przedmiotowo istotne (essentialia negotii) są to postanowienia, które ułatwiają identyfikację konkretnej czynności prawnej i przyporządkowanie jej do określonego typu umowy (czynności prawnej np.; umowa o pracę, zlecenie, sprzedaż, najem), wyróżniającego się specyficznymi cechami, wśród nich niepowtarzalnym, przypisanym do każdej z nich, zespołem świadczeń.

Składniki nieistotne (naturalia negotii) są to te postanowienia stron, które w ustalonej przez przepisy prawne strukturze czynności prawnej należą do jej typowej treści, lecz w przeciwieństwie do essentialis negotii nie przysługuje im walor cech konstytutywnych tzn. można je zawrzeć w umowie, ale nie trzeba, bo tak naprawdę prawo gwarantuje nam te skutki prawne określając dany typ czynności prawnej

Składniki istotne podmiotowo (accidentalialia negotii) pozostają obojętne dla zakwalifikowania czynności prawnej do określonego typu. Ich celem jest dostosowanie podejmowanej czynności do indywidualnych zamiarów i potrzeb stron, które zachowują przy tym całkowitą swobodę czy objąć je oświadczeniem woli. Wśród postanowień zaliczanych do podmiotowo istotnych wymienia się takie, które mogą zostać zamieszczone w każdym typie czynności prawnej (warunek, termin, odstępné, umowne prawo odstąpienia, zadatek, kara umowna), jak i te, które są właściwe wyłącznie dla określonych typów czynności prawnych (polecenie, zapis).

Skutki czynności prawnej:

Art. 56 k.c. Czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów.

Nieważność czynności prawnej: (tzw. bezprawność czynności)

Art. 58. § 1. Czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

§ 2. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

§ 3. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

ZŁOŻENIE oświadczenia woli następuje przez:

Zasada: każde zachowanie ujawniające wolę w sposób dostateczny

Zasada: liczy się dotarcie do adresata (adresat mógł się zapoznać z oświadczeniem nadawcy)

Lex specialis: zachowanie ujawniające wolę ale dokonane w odpowiedniej formie

ODWOŁANIE oświadczenia woli:

Zasada: odwołanie oświadczenia woli następuje w tej samej formie co złożenie oświadczenia woli

ZGODA osoby trzeciej na dokonanie czynności prawnej - winna być wyrażona w formie zastrzeżonej dla tej czynności - tj. takiej samej jak forma zawarcia tej czynności.

Wyjątek:

Oświadczenie woli zastępowane orzeczeniem sądowym:

-prawomocnym,

-stwierdzającym obowiązek złożenia oświadczenia woli danej treści lub takie oświadczenie zastępujące

Wykładnia oświadczeń woli:

Art. 65. § 1 k.c.

Oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje.

§ 2. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Forma czynności prawnych

Rodzaje form czynności prawnych i rygory z tym związane zostały określone treścią art. 73-81 k.c. oraz treścią zastrzeżoną innymi przepisami np. 535-921 k.c. tj. dotyczącymi rodzajów poszczególnych umów).

W prawie cywilnym obowiązuje zasada swobody formy czynności prawnej, w jakiej strony stosunków prawnych mogą zawierać umowy czy składać inne oświadczenia woli. Oznacza to, że umowę możemy ważnie zawrzeć zarówno ustnie, jak i w sposób dorozumiany (czyli przez każdy objaw woli, z którego wynika treść umowy).

Obowiązek zachowania określonej formy czynności prawnej wynikać może między innymi z umowy.

Formy czynności prawnych określone ustawą:

- pisemna,

- elektroniczna,

- pisemna z podpisami notarialnie/urzędowo poświadczonymi,
- pisemna z datą pewną,
- akt notarialny

Formy czynności prawnej różnią się ze względu na skutki ich niedochowania.

Mogą być zastrzeżone pod rygorem trudności dowodowych, czyli dla celów dowodowych, wówczas w razie niedochowania konkretnej formy nie jest dopuszczalny dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron na okoliczność dokonania czynności np. umowa pożyczki. Rygor ten nie dotyczy jednak czynności między przedsiębiorcami.

Forma prawna czynności może być również zastrzeżona pod rygorem nieważności (bezwzględnej) dokonywanej czynności.

Zgodnie z Kodeksem cywilnym niezachowanie formy pisemnej skutkuje nieważnością czynności prawnej tylko wtedy, gdy ustawa przewiduje rygor nieważności. Powołując treść art. 73.k.c.§ 1:

jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, czynność dokonana bez zachowania zastrzeżonej formy jest nieważna tylko wtedy, gdy ustawa przewiduje rygor nieważności.

Forma prawna dla wywołania określonego skutku prawnego danej czynności – co oznacza, iż czynność pozostaje ważna, ale niektóre jej skutki nie zajdą. Oznacza to, że czynność prawna będzie musiała zostać powzięta w danej formie, by wywołać określone skutki prawne, np.; umowa najmu na czas określony przekraczający 1 rok, która powinna być zawarta w formie pisemnej. Skutkiem braku realizacji tego obowiązku jest uznanie, że taka umowa została ważnie zawarta, ale na czas nieokreślony.

Nowe regulacje:

Forma elektroniczna Zgodnie z art. 78¹ § 2 Kodeksu cywilnego oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

Przy czym odrębność obu form przejawia się w tym, że może ona być surogatem formy pisemnej, o ile strony w umowie tak przewidziały. Oznacza to, że formy elektronicznej wynikającej z treści umowy, w braku wyraźnego odmiennego

uregulowania, nie będzie można zastąpić formą pisemną (*vide: E. Gniewek, Kodeks cywilny. Komentarz, wyd. 8, Warszawa 2017, art. 781 Kodeksu cywilnego*).

Powołana zamiana Kodeksu cywilnego nie oznacza jednak, że można skutecznie zawrzeć umowę, dla której wymogiem ustawowym jest zachowanie formy pisemnej lub elektronicznej poprzez e-mail. Dla zachowania tej elektronicznej formy Kodeks wymaga posługiwania się tzw. bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Forma dokumentowa, zgodnie z art. 77² Kodeksu cywilnego, jej dochowanie polegać ma na złożeniu oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie.

Forma ta to najmniej sformalizowany sposób składania oświadczeń woli. Będzie ona zachowana, jeśli oświadczenie woli złożone zostanie w jakiegokolwiek postaci – obrazu, dźwięku, tekstu itd. oraz gdy użyty zostanie w tym celu jakiegokolwiek nośnik – papieru, pliku PDF etc.

Przekaz zawierający oświadczenie woli zatem winien zostać utrwalony, by istniała możliwość jego odtwarzania. Dla przykładu rozmowa telefoniczna spełni wymogi formy dokumentowej, gdy będzie nagrywana. W formie dokumentowej możliwe jest zawarcie umowy poprzez np.: faks, skan, e-mail czy nawet SMS i MMS.

Wady oświadczenia woli

Uregulowane w treści art. 82-88 Kodeksu cywilnego stanowią określone przez ustawodawcę nieprawidłowości związane z podejmowaniem lub wyrażaniem oświadczenia woli.

- 1) Brak świadomości lub swobody składającego oświadczenie
- 2) Pozorność
- 3) Błąd
- 4) Podstęp
- 5) Groźba

Złożenie wadliwego oświadczenia woli powoduje wadliwość czynności prawnej.

Nieważna jest czynność prawna:

- przy braku świadomości lub swobody oraz przy pozorności

Czynność prawna może zostać wzruszona:

- w wypadku błędu, podstępu i groźby

Omówienie:

Brak świadomości lub swobody składającego oświadczenie woli:

Art. 82 Nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych.

Pozorność

Art. 83. § 1. Nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

§ 2. Pozorność oświadczenia woli nie ma wpływu na skuteczność odpłatnej czynności prawnej, dokonanej na podstawie pozornego oświadczenia, jeżeli wskutek tej czynności osoba trzecia nabywa prawo lub zostaje zwolniona od obowiązku, chyba że działała w złej wierze.

Istota problemu sprowadza się do tego, że strony symulują podjęcie czynności prawnej, której treść ujawniają na zewnątrz, podczas gdy faktycznie istnieje pomiędzy nimi niedostępne dla innych porozumienie, albo nie zamierzają wywołać żadnych skutków prawnych lub chcą wywołać inne, sobie tylko znane skutki.

Uchwała SN z dnia 9 grudnia 2011 r., III CZP 79/11, OSNC 2012, nr 6, poz. 74:

„Nieważna jest umowa darowizny nieruchomości ukryta pod pozorną umową sprzedaży tej nieruchomości”.

Wyrok SN z dnia 6 października 2004 r., I PK 545/03, OSNP 2005, nr 24, poz. 388:

„Umowa o pracę, w której strony ustaliły niższe wynagrodzenie za pracę od rzeczywiście wypłacanego jest nieważna jako pozorna (art. 83 § 1 k.c.). Ukryta pod

nią umowa o pracę jest nieważna tylko w części, w której wyłącza obowiązek zapłaty podatku i składek na ubezpieczenie społeczne (art. 58 § 3 w związku z art. 83 § 1 zdanie drugie k.c.)”.

Błąd

Mylne wyobrażenie o rzeczywistości osoby dokonującej czynności prawnej, przy czym – w świetle 84 KC – stanowi on wadę oświadczenia woli tylko wówczas, gdy:

- dotyczy treści czynności prawnej oraz
- jest istotny.

Art. 84. § 1. W razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej.

§ 2. Można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny).

Art. 85. Zniekształcenie oświadczenia woli przez osobę użytą do jego przesłania ma takie same skutki, jak błąd przy złożeniu oświadczenia.

Podstęp

Często traktowany jako kwalifikowana forma błędu, jednakże przez niektórych uznawana jako odmienna postać wady oświadczenia woli.

W świetle art. 86 k.c. podstępem jest naganne zachowanie się drugiej strony czynności prawnej, polegające na świadomym wprowadzeniu w błąd osoby składającej oświadczenie woli. Podstępne działanie osoby trzeciej będzie traktowane na równi z podstępem drugiej strony, jeżeli ta o podstępie wiedziała i nie zawiadomiła o nim osoby składającej oświadczenie woli albo jeżeli czynność prawna była nieodpłatna (art. 86 par. 2 k.c.).

Groźba

O wadzie oświadczenia woli, groźbie mówimy, gdy złożenie oświadczenia woli następuje w obawie przed zrealizowaniem niekorzystnych następstw natury osobistej

lub majątkowej, które zostały zapowiedziane przez drugą stronę czynności prawnej lub osobę trzecią. W proces decyzyjny składającego oświadczenie woli ingeruje zatem inna osoba, z tym, że nie wprowadza ona składającego oświadczenie w błąd, w celu uzyskania konkretnej treści oświadczenia stosuje ona przymus psychiczny.

Groźna zatem to działanie bezprawne, co wprost wynika z treści art. 87 k.c. i polega na zapowiedzi podjęcia działań sprzecznych z prawem lub z powszechnie obowiązującymi normami. Może wiązać się z zagrożeniem zastosowania bezprawnego środka przez osobę grożącą (np. pobicia lub zniszczenia mienia) lub środka co prawda zgodnego z prawem, ale nieprzewidzianego do wywierania nacisku na inne osoby, w celu ich nakłonienia do złożenia oświadczenia woli (np. zapowiedź złożenia doniesienia o popełnieniu przestępstwa).

Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego innej osobie następuje przez złożenie oświadczenia na piśmie tej osobie (w przypadku wad: błędu, podstęp, groźby).

Termin do złożenia oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych:

1 rok od wykrycia błędu

1 rok od chwili ustania obawy, w przypadku groźby

Przedstawicielstwo

Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie kodeks cywilny przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, można dokonać czynności prawnej przez przedstawiciela.

Art. 95 § 2 k.c. Czynność prawna dokonana przez przedstawiciela w granicach umocowania pociąga za sobą skutki bezpośrednio dla reprezentowanego.

Art. 96 k.c. Umocowanie do działania w cudzym imieniu może opierać się na ustawie (przedstawicielstwo ustawowe) albo na oświadczeniu reprezentowanego (pełnomocnictwo).

Domniemanie umocowania do dokonywania czynności prawnych z osobami korzystającymi z usług przedsiębiorstwa- art. 97 k.c. :

Osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publicznosci poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa.

Pełnomocnictwo:

Przepis art. 98 k.c. wskazuje na trzy możliwe rodzaje pełnomocnictwa:

- pełnomocnictwo ogólne do czynności zwykłego zarządu,
- pełnomocnictwo rodzajowe do określonej kategorii czynności prawnych,
- pełnomocnictwo do poszczególnej czynności prawnej,

Pełnomocnictwo może być w każdym czasie odwołane, chyba że mocodawca zrzekł się odwołania pełnomocnictwa z przyczyn uzasadnionych treścią stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa.

Umocowanie wygasa ze śmiercią mocodawcy lub pełnomocnika, chyba że w pełnomocnictwie inaczej zastrzeżono z przyczyn uzasadnionych treścią stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa.

Po wygaśnięciu umocowania pełnomocnik obowiązany jest zwrócić mocodawcy dokument pełnomocnictwa. Możliwe jest żądanie poświadczonego odpisu tego dokumentu, w razie wygaśnięcia, informacja o wygaśnięciu umocowania powinna być na odpisie zaznaczona.

Falsus procurator/rzekomy pełnomocnik art. 103 k.c.

Jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu umowa została zawarta.

Druga strona może wyznaczyć osobie, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

W braku potwierdzenia ten, kto zawarł umowę w cudzym imieniu, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do

naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania lub o przekroczeniu jego zakresu.

Art. 104. Jednostronna czynność prawna dokonana w cudzym imieniu bez umocowania lub z przekroczeniem jego zakresu jest nieważna. Jednakże gdy ten, komu zostało złożone oświadczenie woli w cudzym imieniu, zgodził się na działanie bez umocowania, stosuje się odpowiednio przepisy o zawarciu umowy bez umocowania.

Czynność jednostronna dokonana przez rzekomego pełnomocnika art. 105 k.c. Jeżeli pełnomocnik po wygaśnięciu umocowania dokona w imieniu mocodawcy czynności prawnej w granicach pierwotnego umocowania, czynność prawna jest ważna, chyba że druga strona o wygaśnięciu umocowania wiedziała lub z łatwością mogła się dowiedzieć.

Substytucja: pełnomocnictwo dalsze, winno być zastrzeżone w pełnomocnictwie pierwotnym. Pełnomocnik zatem może ustanowić dla swojego mocodawcy innych pełnomocników ale tylko wtedy, gdy umocowanie takie wynika z treści jego własnego pełnomocnictwa, z ustawy lub ze stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa.

Prokura

Poza zakresem art. 98 znajduje się natomiast prokura, do której zastosowanie znajdują przepisy art. 109¹ i n. k.c. (pełnomocnik przedsiębiorcy podlegającego wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, które obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa).

Prokura powinna być pod rygorem nieważności udzielona na piśmie.

Prokurentem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

Pełnomocnictwo do dokonania poszczególnych czynności w ramach przedsiębiorstwa wymagane jest do:

- zbycia przedsiębiorstwa,

- do dokonania czynności prawnej, na podstawie, której następuje oddanie go do czasowego korzystania,
- do zbywania i obciążania nieruchomości

Prokura może być w każdym czasie odwołana.

Prokura wygasa:

- wskutek wykreślenia przedsiębiorcy z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, a także ogłoszenia upadłości, otwarcia likwidacji oraz przekształcenia przedsiębiorcy.
- ze śmiercią prokurenta.
- wskutek ustanowienia kuratora.

Spółka cywilna

Regulowana przepisami ustawy Kodeks cywilny art. 860-875

Przez umowę spółki wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów.

Wkład wspólnika może polegać na wniesieniu do spółki własności lub innych praw albo na świadczeniu usług.

Domniemywa się, że wkłady wspólników mają jednakową wartość.

Spółkę cywilną mogą utworzyć (poprzez zawarcie umowy spółki w formie pisemnej) co najmniej 2 osoby fizyczne bądź prawne.

Spółka cywilna nie podlega rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Wspólnicy spółki będący osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą podlegają wpisowi do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG).

Do rejestracji spółki cywilnej nie jest wymagany kapitał.

Za zobowiązania zaciągnięte przez spółkę odpowiadają wszyscy wspólnicy swym majątkiem wspólnym oraz każdy ze wspólników z osobna majątkiem osobistym - bez żadnych ograniczeń.

Przedsiębiorcą jest wspólnik spółki cywilnej.

Spółka cywilna jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej.

Każdy ze wspólników spółki jest uprawniony do prowadzenia jej spraw, chyba że działania te przekraczają zakres zarządu zwykłego, któryś ze wspólników sprzeciwi się podjęciu czynności, wówczas konieczna jest uchwała podjęta przez pozostałych wspólników spółki.

Spółki prawa handlowego

Regulowane ustawą z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych.

Ustawa reguluje tworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział i przekształcanie spółek handlowych

Spółki handlowe dzielimy na spółki osobowe i kapitałowe.

Spółki osobowe:

- jawna
- partnerska
- komandytowa
- komandytowo-akcyjna

Spółki kapitałowe:

- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- spółka akcyjna

Spółka jawna

Zgodnie z brzmieniem art. 22 § 1 ksh spółką jawną jest spółka osobowa, która prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą, a nie jest inną spółką handlową”.

Może być utworzona przez osoby fizyczne i osoby prawne np. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka może we własnym imieniu nabywać prawa i zaciągać zobowiązania (np. na podstawie umów), może samodzielnie występować w sądzie.

Spółka jawna nie posiada osobowości prawnej, co oznacza, że nie mają do niej zastosowania przepisy dotyczące osób prawnych (w tym przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych - CIT).

Art. 22 § 2 Każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką, z uwzględnieniem art. 31 ksh.

Spółka jawna funkcjonuje dzięki jej wspólnikom tworzącym skład. Każdy ze wspólników ma prawo do prowadzenia spraw spółki oraz reprezentacji spółki.

Każdy ze wspólników także odpowiada za zobowiązania spółki.

Osobowy charakter spółki jawnej wiąże się także z tym, że jej firma powinna zawierać nazwisko co najmniej jednego wspólnika. Spółka jawna działa pod własną firmą, która powinna zawierać nazwiska lub nazwy wszystkich wspólników albo nazwisko lub nazwę jednego z nich bądź też kilku wspólników oraz oznaczenie obligatoryjne „spółka jawna” (dopuszczalny jest skrót sp. j.).

Spółka jawna ma na celu prowadzenie przedsiębiorstwa, spółka zatem prowadzi działalność gospodarczą we własnym imieniu, w celu zarobkowym, w sposób zorganizowany i ciągły.

Powstanie spółki:

- 1) Przez przekształcenie ze spółki cywilnej- fakt przekształcenia wymaga zgłoszenia do właściwego sądu rejestrowego przez wszystkich wspólników. Upřednio wspólnicy dostosowują odpowiednio upřednią umowę spółki cywilnej do warunków, jakie winna spełniać umowa spółki jawnej
- 2) Przez przekształcenie innej spółki handlowej w spółkę jawną - spółka stanie się spółką jawną w momencie wpisu przekształcenia danej spółki do właściwego rejestru przedsiębiorców;
- 3) Przez zawarcie umowy spółki - spółka jawna w takim przypadku powstaje z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców.

Warunki jakim powinna odpowiadać umowa spółki jawnej:

Art. 23. Umowa spółki powinna być zawarta na piśmie pod rygorem nieważności.

Należy również pamiętać, że jeżeli umowa spółki w swej treści zobowiązuje któregośkolwiek wspólnika do wniesienia wkładu np.: przeniesienia własności nieruchomości, a dla czynności rozporządzającej takim majątkiem konieczne jest zachowanie formy szczególnej- tu aktu notarialnego- wówczas umowa spółki powinna być zawarta w takiej formie.

Art. 23¹

§ 1. Umowa spółki jawnej może być zawarta również przy wykorzystaniu wzorca umowy.

§ 2. Zawarcie umowy spółki jawnej przy wykorzystaniu wzorca umowy wymaga wypełnienia formularza umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia umowy kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

§ 3. Umowa spółki jawnej, o której mowa w § 1, jest zawarta po wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego wszystkich danych koniecznych do jej zawarcia i z chwilą opatrzenia ich podpisami elektronicznymi wspólników.

§ 4. Umowa spółki jawnej, o której mowa w § 1, może być również zmieniona, w zakresie postanowień zmiennych umowy, przy wykorzystaniu wzorca uchwały zmieniającej umowę spółki udostępnionego w systemie teleinformatycznym. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio. Jeżeli umowa nie jest zmieniana przy wykorzystaniu wzorca uchwały, zmiana następuje przez sporządzenie nowego tekstu umowy spółki.

Rejestracja spółki

Spółkę jawną rejestruje się w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) w sposób tradycyjny albo w sposób elektroniczny.

Art. 26. § 1. Zgłoszenie spółki jawnej do sądu rejestrowego powinno zawierać:

- 1) firmę, siedzibę i adres spółki;
- 2) przedmiot działalności spółki;
- 3) nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) wspólników oraz adresy wspólników albo ich adresy do doręczeń;

4) nazwiska i imiona osób, które są uprawnione do reprezentowania spółki, i sposób reprezentacji.

Nadto umowa winna określać wkłady wniesione przez wspólników spółki oraz ich wartości, w przeciwnym razie w przypadku braku postanowień w tym zakresie domniemywać można że wkłady wspólników są równe.

Pamiętać należy, że w przypadku spółki jawnej brak jest wymogu posiadania minimalnego kapitału założycielskiego.

Jeżeli wspólnicy zamierzają prowadzić spółkę przez określony – z góry oznaczony czas, umowa winna zawierać postanowienia również w tym zakresie.

§ 2. Wszelkie zmiany danych wymienionych w § 1 powinny zostać zgłoszone sądowi rejestrowemu.

§ 3. Każdy wspólnik ma prawo i obowiązek zgłoszenia spółki jawnej do rejestru.

Reprezentacja spółki

Do reprezentacji spółki jawnej uprawnieni są wszyscy jej wspólnicy, którzy w umowie spółki tego prawa nie zostali pozbawieni (tzn. umowa spółki w swej treści może wprost wskazywać kto konkretnie jest upoważniony do jej reprezentacji, a kto z niej jest wyłączony- zgodnie z zasadą swobody zawierania umów)

Zasadą jest jednak, że reprezentacja spółki przez wspólnika dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych spółki, co oznacza, że jest to zakres bardzo szeroki.

Prawo wspólnika do reprezentowania spółki jawnej podlega pewnym ograniczeniom, wspólnik spółki jawnej nie może:

1- podejmować czynności, które wymagają zmian w treści umowy spółki - umowa spółki jest dokumentem założycielskim, jej treść określają wspólnicy razem w porozumieniu.

Zmian w umowie spółki wymaga: zbycie lokalu spółki, który został określony w umowie jako siedziba przedsiębiorstwa ponieważ jego zmiana będzie wiązała się ze zmianą umowy w zakresie siedziby spółki.

2- ustanowić pełnomocnika do reprezentowania w jego imieniu, wynika z faktu, że prawo do reprezentowania spółki jest ściśle związane z osobą wspólnika i jest ono przyznane mu prawem.

3- ograniczyć w taki sposób, że jego działania nie będą wywierać skutku wobec osób trzecich. Wyjątkowo ograniczenie takie będzie skuteczne, jeżeli zostanie ono wpisane już na etapie zawierania umowy spółki.

Prowadzenie spraw spółki

Prowadzenie to prawo i obowiązek każdego wspólnika spółki jawnej. Prowadzenie spraw, co zasady swoim zakresem obejmuje sprawy nieprzekraczające zwykłego zarządu. Jeżeli jeden wspólnik zgłosi swój sprzeciw w dokonaniu takiej czynności, to do jej podjęcia konieczna będzie jednomyślna uchwała wszystkich wspólników. W sprawach przekraczających zwykły zarząd wymagana jest zgoda wszystkich wspólników, również tych wspólników którzy zostali wyłączeni od prowadzenia spraw spółki.

Wspólnik może zostać pozbawiony prawa prowadzenia spraw spółki:

- w umowie spółki albo później uchwałą wspólników.
- na mocy orzeczenia sądu (z ważnych powodów), wspólnik może również na mocy orzeczenia sądu zostać zwolniony od obowiązku prowadzenia spraw spółki.

Odpowiedzialność za zobowiązania spółki

Każdy wspólnik spółki jawnej odpowiada za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem osobistym.

Odpowiedzialność wspólnika jest:

- 1) nieograniczona – co oznacza, że wspólnik spółki jawnej odpowiada całym swoim majątkiem, bez oznaczania górnej granicy odpowiedzialności, reżim odpowiedzialności został w ten sposób określony ze względu na brak konieczności zgromadzenia kapitału przy zakładaniu spółki, efektem czego w razie ewentualnego zadłużenia wierzyciel nie miałby możliwości dochodzenia swoich należności.
- 2) solidarna - odpowiedzialność solidarna polega na tym, że wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia od wszystkich wspólników spółki, od kilku z nich, bądź też od każdego z osobna. Należy pamiętać także, że uregulowanie należności przez jednego ze wspólników zwalnia pozostałych ze spełnienia świadczenia.
- 3) subsydiarna - oznacza, że egzekucja z majątków wspólników jest dopuszczalna tylko wówczas, gdy egzekucja prowadzona z majątku spółki (o ile majątek istnieje) okaże się bezskuteczna. Jeżeli zatem majątku spółka nie posiada lub

nie jest on wystarczający do zaspokojenia wierzycieli wówczas za to zobowiązanie będą wspólnicy odpowiedzialni solidarnie.

Pamiętajmy, że przystępując do spółki jawnej jako nowy wspólnik będziemy ponosić odpowiedzialność za zobowiązania tej spółki przy czym chodzi o zobowiązania powstałe przed dniem przystąpienia tej osoby do spółki.

Prawa i obowiązki wspólników spółki jawnej

- prawo do reprezentowania spółki jawnej;
- prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki;
- prawo do równego udziału w zyskach i stratach bez względu na rodzaj i wartość wniesionego do spółki wkładu;
- prawo do corocznego żądania wypłacenia odsetek w wysokości 5% od swojego udziału kapitałowego - nawet jeśli spółka poniosła stratę;
- prawo do zgłoszenia żądania rozwiązania spółki przez sąd - gdy wystąpią ku temu ważne powody, a także prawo do wypowiedzenia umowy spółki;
- w momencie wystąpienia ze spółki prawo do wypłaty udziału, który stanowi udział w majątku;
- obowiązek powstrzymywania się od działalności, która byłaby sprzeczna z interesami spółki.

Podatek dochodowy w spółce jawnej

Spółka jawna nie jest podatnikiem podatku dochodowego płaconego zarówno od osób prawnych, jak i osób fizycznych, nie jest ona żadną z nich. Obowiązek podatkowy- obciąża wspólników- płaca oni podatek dochodowy od w dochodu uzyskanego ze spółki. W związku z tym dochody wspólnika opodatkowane są w stosunku do jego udziałów.

Spółka partnerska

wspólnikami tej spółki osobowej mogą być wyłącznie osoby fizyczne, które dysponują uprawnieniami do wykonywania wolnego zawodu np. adwokaci, radcy

prawni, notariusze, architekci, brokerzy ubezpieczeniowi, księgowi, doradcy podatkowi, położne, lekarze, lekarze dentyści, rzecznik patentowy, tłumacz przysięgły, lekarz weterynarii.

Wspólnicy spółki partnerskiej nazywane są partnerami spółki.

Spółki partnerskie zakładane są w związku z celem gospodarczym, jakim jest wykonywanie wolnego zawodu przez tworzących ją partnerów w ramach wspólnego przedsiębiorstwa.

Zgodnie z art 89 ksh firma spółki partnerskiej powinna zawierać nazwisko co najmniej jednego partnera, dodatkowe oznaczenie „i partner” bądź „i partnerzy” albo „spółka partnerska” oraz określenie wolnego zawodu wykonywanego w spółce.

Założenie spółki partnerskiej i jej umowa

Umowa spółki partnerskiej powinna być zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Umowa winna zawierać minimum, niżej wymienione elementy

- określenie wolnego zawodu wykonywanego przez partnerów w ramach spółki;
- przedmiot działalności spółki;
- nazwiska i imiona partnerów, którzy ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania spółki;
- jeżeli spółkę reprezentują niektórzy partnerzy - nazwiska i imiona tych partnerów;
- firma i siedziba spółki;
- czas trwania spółki, jeżeli jest on oznaczony;
- określenie wkładów wnoszonych przez każdego partnera i ich wartość.

W umowie spółki można zawrzeć również postanowienia:

- sposób i zasady podziału zysku,
- dopuszczalność i sposób powołania zarządu zewnętrznego,
- wskazanie przyczyn rozwiązania spółki,
- szczególne ukształtowanie zasad odpowiedzialności danego partnera.

Wpis do rejestru przedsiębiorców KRS

Spółka partnerska powstaje dopiero wtedy, gdy zostanie ona wpisana do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, dla powstania spółki nie wystarcza zawarcie przez wspólników umowy spółki.

Zgłoszenie spółki partnerskiej do sądu rejestrowego zawiera:

- firmę, siedzibę, adres spółki, nazwiska i imiona partnerów oraz ich adresy albo adresy do doręczeń;
- oznaczenie wolnego zawodu wykonywanego przez partnerów spółki;
- przedmiot działalności spółki;
- nazwiska i imiona partnerów, uprawnionych do reprezentacji spółki o ile umowa spółki zawiera postanowienia w tym zakresie, przyznając tylko niektórym wspólnikom to uprawnienie;
- nazwiska i imiona prokurentów, nazwiska i imiona osób powołanych w skład zarządu;
- nazwiska i imiona partnerów, którzy ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania spółki.
- dokumenty potwierdzające kwalifikację, uprawnienia partnerów do wykonywania wolnego zawodu

Odpowiedzialność za zobowiązania w spółce partnerskiej

Każdy z partnerów podejmuje czynności osobiście, samodzielnie podejmując decyzje w oparciu o posiadaną wiedzę i doświadczenie.

Odpowiedzialność wspólnika – partnera za zobowiązania spółki jest wyłączona jeżeli:

- zobowiązanie/zobowiązania są wynikiem osobistego wykonywania wykonywaniem wolnego zawodu przez pozostałych partnerów lub
- zobowiązanie/zobowiązania są wynikiem działania podmiotów świadczących pracę lub inne usługi na rzecz spółki, a jedynie wykonywanie to jest podległe kierownictwu innego partnera.

ZASADA: wspólnik spółki partnerskiej odpowiada jedynie za takie zobowiązania spółki, które pozostają w związku z wykonywaniem przez niego wolnego zawodu osobiście lub przez osoby, pozostające pod jego kierownictwem.

Wyjątek: Wspólnicy/Partnerzy w umowie spółki mogą zawrzeć postanowienia z których wynika, że odpowiedzialność za zobowiązania spółki będzie nieograniczona wobec wszystkich, lub też tylko niektórzy partnerzy będą odpowiadać za zobowiązania bez ograniczenia.

Odpowiedzialność subsydiarna wspólników

Bez względu na to, czy zastosowana zostanie ogólna zasada odpowiedzialności, czy też uregulowania odrębne dotyczące odpowiedzialności w treści umowy spółki, pamiętać należy, że odpowiedzialność wspólników w razie ewentualnej egzekucji zobowiązań wobec spółki jest subsydiarna. W ramach tej odpowiedzialności każdy wspólnik spółki partnerskiej odpowiada za zobowiązania spółki wówczas, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna.

Spółka bowiem jako pierwsza odpowiadać będzie bez ograniczenia za zobowiązania

Odpowiedzialność solidarna wspólników

Odpowiedzialność solidarna wspólników ma miejsce gdy zobowiązania spółki powstaną, ale nie są one wynikiem które nie powstały na skutek czynności osobistych partnera. To np.: odpowiedzialność za długi w związku z najmem lokalu-siedziby spółki. W tym wszyscy wspólnicy odpowiadają solidarnie za zobowiązanie.

Prowadzenie spraw i reprezentacja spółki partnerskiej

Prowadzenie spraw i reprezentacja spółki partnerskiej określona jest umową.

Zazwyczaj dopuszcza się dwa sposoby reprezentacji:

1) przez powołanie zarządu spółki – nie musi być on złożony z partnerów, w zarządzie zatem może się znaleźć osoba niebędąca wspólnikiem przez pozostawienie kompetencji wspólnikom.

Powołanie zarządu skutkuje:

- tylko zarząd na uprawnienie do prowadzenia i reprezentacji spółki

zarząd może zostać ustanowiony w treści umowy spółki albo następczo na mocy uchwałą wspólników;

- partnerzy mogą podjąć uchwałę o odwołaniu członka zarządu;
- zarząd ma prawo do prowadzenia spraw spółki i jej reprezentacji bez ograniczeń;
- członek zarządu spółki nie może „sam ze sobą”- ze spółka zawrzeć umowy przy tej czynności spółkę musi reprezentować pełnomocnik ustanowiony uchwałą partnerów;
- zakaz konkurencji dla każdego członka zarządu,
- odpowiedzialność członków zarządu: wobec spółki odpowiedzialność za skutki nieprawidłowych działań, oraz odpowiadają solidarnie wobec wierzycieli spółki, jeśli egzekucja z majątku spółki oraz wspólników okaże się bezskuteczna.

Prowadzenie spraw i reprezentacja spółki, w której nie powołano zarządu

2) brak zarządu- reprezentacji i prowadzenie spraw spółki należy do partnerów.

W razie braku postanowień określających zasad prowadzenia spraw spółki- obowiązują zbliżone do reżimu w spółce jawnej,;

- prowadzenie spraw jest uprawnieniem i obowiązkiem każdego partnera;
 - każdy z partnerów ma prawo i obowiązek podejmowania czynności nagłych, które są niezbędne do przeciwdziałania powstaniu szkody, a także podejmować działania nieprzekraczające zakresu „zwykłego zarządu” tzw. zwykłych czynności spółki;
- dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłych spraw spółki wymaga zgody wszystkich wspólników - w tym tych, którzy są wyłączeni od prowadzenia spraw spółki;
- partnera można zostać pozbawiony prawa prowadzenia spraw spółki: postanowieniami umowy spółki, uchwałą wspólników lub na mocy orzeczenia sądu.

Przyczyny rozwiązania spółki

- ziszczenie się przyczyny rozwiązującej zawartej w treści umowy spółki np.: osiągnięcie celu, upływ czasu na jaki została spółka zawiązana
- podjęcie jednomyślnej uchwały wszystkich partnerów o rozwiązaniu spółki;

- ogłoszenie upadłości spółki;
- prawomocne orzeczenie sądu o rozwiązaniu spółki z ważnych powodów;
- utrata przez wszystkich partnerów prawa do wykonywania wolnego zawodu (jeśli w spółce pozostał jeden partner lub jeden posiada prawo do wykonywania zawodu, to spółka automatycznie ulegnie rozwiązaniu najpóźniej z upływem roku od dnia powstania zdarzenia związanego z utratą uprawnień lub pozostania jednego wspólnika w spółce).
- śmierć partnera, ogłoszenie upadłości wypowiedzenia umowy przez partnera lub osobistego wierzyciela jednego z partnerów.

Podatkowo:

- spółka nie rozlicza się z podatku dochodowego. Obowiązek podatkowy ciąży indywidualnie na wspólnikach - to oni są zobowiązani do płacenia podatku od uzyskiwanego dochodu (vide: reżim podatkowy wspólników spółki jawnej).

Spółka komandytowa (sp.k.)

jest spółką osobową mającą na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której za zobowiązania spółki co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczenia (komplementariusz), a odpowiedzialność co najmniej jednego wspólnika jest ograniczona (komandytariusz).

Spółka komandytowa jest spółką osobową, zawiera również elementy spółki kapitałowej - co związane jest z tym że to właśnie komandytariusz sposób ograniczony odpowiada za zobowiązania spółki ale w sposób ograniczony, nie ma on prawa do reprezentacji ani prowadzenia spraw spółki.

Spółkę komandytową tworzą wspólnicy

2 rodzaje wspólników:

Komplementariusz: każdy podmiot (osoba fizyczna, osoba prawna, a także jednostka organizacyjna posiadająca zdolność prawną). Jedynym ograniczeniem dla osób fizycznych będącymi wspólnikami spółki komandytowej jest wymaganie posiadania co najmniej ograniczoną zdolność do czynności prawnych. (Takie same wymagania dotyczą komandytariuszy). Komplementariusz ma uprawnienia z zakresu reprezentacji oraz obowiązek i prawo prowadzenia spraw spółki.

Komplementariusz może być wyłączony z prawa do reprezentacji spółki poprzez:

- wyłączenie umowne;
- wyłączenie statutowe (w spółkach komandytowo-akcyjnych)
- prawomocne orzeczenie sądu

Reprezentacja:

- we wszystkich sprawach spółki również sądowych
- prawa do reprezentacji nie można ograniczyć wobec osób trzecich
- może prowadzić sprawy spółki nieprzekraczające zakresu zwykłych czynności spółki (w sprawach przekraczających ten zarząd wymagana jest zawsze uchwała wspólników - zgoda pozostałych komplementariuszy oraz komandytariuszy uczestniczących w danej spółce komandytowej, chyba że umowa spółki komandytowej stanowi inaczej) jeżeli przed dokonaniem czynności związanej ze zwykłym zarządem, sprzeciwi się jej dokonaniu którykolwiek ze wspólników, koniecznym jest podjęcie uchwały komplementariuszy uczestniczących w danej spółce.
- jest zobowiązany do powstrzymania się od wszelkiej działalności sprzecznej z interesami spółki- zakaz konkurencji (chyba że wspólnicy wyrażą zgodę na działalność konkurencyjną)
- ma obowiązek wniesienia wkładu
- jego firma (nazwa) lub nazwisko winne być zamieszczone w firmie spółki komandytowej lub komandytowo-akcyjnej (co najmniej 1 nazwisko lub jedna firma jednego komplementariusza)

Odpowiedzialność:

- odpowiada wobec wierzycieli za zobowiązania spółki osobiście, tzn. całym swym majątkiem bez ograniczenia.
- odpowiada subsydiarnie – tzn., że egzekucja z jego majątku może być prowadzona dopiero wówczas gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna.
- odpowiada solidarnie z pozostałymi wspólnikami (komplementariuszami i komandytariuszami) i ze spółką. Solidarność odpowiedzialności polega na tym, że w razie zadłużenia spółki wierzyciel może żądać spełnienia zobowiązania całości lub części świadczenia od wszystkich wspólników spółki oraz od spółki łącznie, a także od kilku z ww. podmiotów, lub też od każdego z nich z osobna. Pamiętać też należy,

że w takiej sytuacji zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników ww. zwalnia pozostałych.

- ponosi odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe.

Komandytariusz: najogólniej nadzoruje działalność komplementariuszy.

- wyraża zgodę na dokonanie przez komplementariuszy czynności przekraczających zakres zwykłych spraw spółki, o ile umowa spółki nie stanowi inaczej;
- wnosi wkład do spółki (przenosi na spółkę określonych w umowie składników majątkowych- wkładem nie może być świadczenie osobistej pracy na rzecz spółki, wynagrodzenie za pracę, gdy komplementariuszem jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółka akcyjna, zaś komandytariuszem jest wspólnik tej spółki, wkładu komandytariusza nie mogą stanowić jego udziały w tej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcje w tej spółce akcyjnej);
- ma prawo udziału w zyskach spółki;
- komandytariusz uczestniczy w zyskach spółki proporcjonalnie do wkładu rzeczywiście wniesionego do spółki, jednak umowa spółki może określać inny sposób podziału zysku między wspólników;
- jego nazwiska, firmy nie można zamieścić w firmie spółki komandytowej- chyba że ma on odpowiadać za zobowiązania spółki

Odpowiedzialność komandytariusza:

- tylko do sumy komandytowej komandytariusz odpowiada za zobowiązania spółki – jest wolny od odpowiedzialności w zakresie wkładu wniesionego do spółki.

Zakres odpowiedzialności komandytariusza za zobowiązania spółki

(=)

suma komandytowa

-

wartości rzeczywiście wniesionego wkładu komandytariusza

(odpowiedzialność do wysokości różnicy pomiędzy sumy komandytowej i wkładem)
Jeżeli komandytariusz wniesie do spółki komandytowej wkład co najmniej równy

sumie komandytowej wówczas wolny jest od odpowiedzialności za zobowiązania spółki.

WYJĄTKI

Komandytariusz będzie ponosił pełną odpowiedzialność za zobowiązania spółki:

- gdy w firmie znajduje się nazwisko lub firma (nazwa) komandytariusza,
- gdy w imieniu spółki dokona czynności prawnej, nie ujawniając swojego pełnomocnictwa,
- gdy działa bez umocowania albo gdy przekroczy jego zakres

Suma komandytowa

Kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności komandytariusza za zobowiązania spółki (zasada)

Wyjątki: (odpowiedzialność)

- gdy komandytariusz w firmie spółki komandytowej zamieści swoje nazwisko lub nazwę oznaczając to będzie, że będzie odpowiadał on na takich samych zasadach co komplementariusz;
- komandytariusz odpowie bez ograniczenia za zobowiązania spółki gdy podejmie on czynności prawnej w imieniu spółki bez ujawnienia swojego pełnomocnictwa
- komandytariusz odpowie bez ograniczenia za zobowiązania spółki, gdy podejmie czynności w jej imieniu bez umocowania albo poza jego zakresem.

Umowa spółki komandytowej:

Umowa spółki komandytowej winna być zawarta w formie aktu notarialnego, niezachowanie tej formy powoduje nieważność umowy.

Elementy, konieczne do zawarcia u umowie:

- firma i siedziba spółki,
- przedmiot działalności spółki (określa się go według kodów PKD),
- czas trwania spółki, o ile jest on oznaczony,

- oznaczenie wkładów wnoszonych przez każdego wspólnika i ich wartość,
- oznaczony kwotowo zakres odpowiedzialności każdego komandytariusza wobec wierzycieli - tzw. suma komandytowa,

Wpis do rejestru przedsiębiorców

Spółka komandytowa powstaje z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS, prowadzonego przez sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę spółki, wpis jest obowiązkowy, jego brak powoduje, że spółka formalnie nie będzie istniała.

Zgłoszenie do KRS winno zawierać się poniższe elementy:

- firmę, siedzibę i adres spółki,
- przedmiot działalności spółki,
- nazwiska i imiona albo nazwy firmy komplementariuszy oraz komandytariuszy,
- nazwiska i imiona osób uprawnionych do reprezentowania spółki,
- sumę komandytową.

Każda zmiana ww. danych wymaga zgłoszenia i ujawnienia w rejestrze. Do złożenia wniosku o rejestrację spółki w KRS jest uprawniony /zobowiązany każdy wspólnik bez względu na to czy jest komplementariuszem, czy komandytariuszem. Wraz z wnioskiem do sądu składana jest umowa spółki, listę wspólników wraz z ich adresami oraz wzory podpisów (poświadczone) osób uprawnionych do reprezentacji spółki.

Wkłady wspólników (spółki komandytowej)

Wkład- wartość majątkowa, wnoszona do spółki w zamian za uczestnictwo w spółce. Z wniesieniem wkładów wiąże się także zobowiązanie wspólników do działań zmierzających do osiągnięcia określonego wspólnego celu. Wysokość wkładów określana jest w umowie spółki, wysokość jednak nie jest regulowana przepisami prawa, nie ma kwoty wkładu minimalnego.

Jednocześnie należy pamiętać, że wkładem nie zawsze jest pieniądz w rozumieniu *sensu stricto* może on polegać przeniesieniu/ obciążeniu własności rzeczy lub innych praw, a także na świadczeniach na rzecz spółki. W przypadku spółki komandytowej jedynie komplementariusze mogą cieszyć się brakiem ograniczeń co do rodzaju wkładu.

Komandytariusze podlegają ograniczeniom co do rodzaju wkładów, w ich przypadku wkładem do spółki nie może być ich zobowiązanie do wykonania pracy lub świadczenia usług na rzecz spółki, nie może nim być także wynagrodzenie za usługi świadczone przy powstaniu spółki. Wyjątek stanowi sytuacja kiedy gdy wartość innych wkładów do spółki nie jest niższa od wysokości sumy komandytowej. Co więcej, gdy komplementariuszem spółki komandytowej jest spółka kapitałowa, to wkładu komandytariusza nie mogą stanowić jego udziały w tej spółce kapitałowej.

Reprezentacja spółki komandytowej

Reprezentacja spółki komandytowej należy do komplementariuszy, tak jak w poprzednio omawianych przypadkach, których nie pozbawiono prawa do reprezentacji na mocy umowy spółki lub prawomocnego orzeczenia sądowego.

Spółka komandytowo- akcyjna (s. k.a.)

- spółka osobowa mająca na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której wobec wierzycieli za zobowiązania spółki co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczeń tj. komplementariusz, a co najmniej jeden wspólnik jest akcjonariuszem.

- FIRMA SPÓŁKI: nazwa spółki, winna zawierać tak jak w przypadku spółki komandytowej, nazwiska jednego lub kilku komplementariuszy oraz dodatkowe oznaczenie „spółka komandytowo-akcyjna”, wówczas gdy komplementariuszem jest osobą prawną, firma spółki komandytowo-akcyjnej powinna zawierać pełne brzmienie firmy (nazwy) tej osoby prawnej z dodatkowym oznaczeniem S.K.A.

Nazwisko lub nazwa firmy akcjonariusza może również zostać zawarta w firmie spółki komandytowo-akcyjnej, w tym jednak przypadku, analogicznie jak w przypadku spółki komandytowej, podmiot ten (tu akcjonariusz) będzie odpowiadał za zobowiązania spółki wobec osób trzecich na takich samych zasadach jak komplementariusz.

W przypadku wcześniej omawianych spółek „aktem potwierdzającym ich byt, jeszcze na etapie przed rejestracją w KRS” była umowa, w przypadku spółki komandytowo-akcyjnej aktem założycielskim spółki jest statut.

Art. 130 k.s.h. zawiera wyliczenie elementów, które statut spółki winien zawierać:

- 1) firmę i siedzibę spółki;
- 2) przedmiot działalności spółki;
- 3) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony;
- 4) oznaczenie wkładów wnoszonych przez każdego komplementariusza oraz ich wartość;
- 5) wysokość kapitału zakładowego, sposób jego zebrania, wartość nominalną akcji i ich liczbę ze wskazaniem, czy akcje są imienne, czy na okaziciela;
- 6) liczbę akcji poszczególnych rodzajów i związane z nimi uprawnienia, jeżeli mają być wprowadzone akcje różnych rodzajów;
- 7) nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) komplementariuszy oraz ich siedziby, adresy albo adresy do doręczeń;
- 8) organizację walnego zgromadzenia i rady nadzorczej, jeżeli ustawa lub statut przewiduje ustanowienie rady nadzorczej.

Zmiana statutu wymaga zgody wszystkich komplementariuszy, a także uchwały podjętej przez walne zgromadzenie- uchwała taka musi zostać podjęta większością $\frac{3}{4}$ głosów. Wszystkie czynności związane ze zmianami statutu, winny zostać dokonane z zachowaniem przepisanej formy, a mianowicie w formie aktu notarialnego. Statut zatem również winien zostać w tej formie sporządzony.

Osoby fizycznie podpisujące statut (działające również w imieniu podmiotów osób prawnych) są założycielami spółki. Statut winien zostać podpisany przez co najmniej wszystkich komplementariuszy.

Rejestracja spółki komandytowo-akcyjnej

Spółka podlega rejestracji, na zasadach bardzo podobnych do wcześniej opisanych w opracowaniu, podlega ona rejestracji przez właściwy miejscowo sąd rejestrowy wydział KRS.

Uprzednio jednak winny zostać podjęte następujące czynności:

- przyjęcie statutu w formie aktu notarialnego
- objęcie wszystkich akcji przez akcjonariuszy
- wniesienie wkładów pieniężnych przez akcjonariuszy

- powołanie rady nadzorczej

- poza tym do właściwego urzędu skarbowego należy złożyć informację z tzw. danymi uzupełniającymi (formularz NIP-8)

Spółka komandytowo–akcyjna powstaje z chwilą wpisu do rejestru. Osoby, które działały w imieniu spółki po jej zawiązaniu, ale jeszcze przed dokonaniem wpisu do rejestru (KRS) odpowiadają solidarnie za zaciągnięte zobowiązania w imieniu spółki.

Odpowiedzialność

Za zobowiązania spółki komandytowo–akcyjnej nieograniczoną odpowiedzialność ponosi komplementariusz.

Akcjonariusz co do zasady nie odpowiada za zobowiązania spółki, wyjątek stanowi sytuacja, w której jego nazwisko bądź firma (nazwa) zostanie zamieszczona w firmie spółki- wówczas odpowiada on wobec osób trzecich jak komplementariusz.

Jedynym ryzykiem jakie może ponieść akcjonariusz (którego nazwisko, nazwa nie została zamieszczona w firmie spółki) jest ewentualna strata wartości posiadanych akcji.

Reprezentacja

Spółkę reprezentują komplementariusze, chyba że są pozbawieni uprawnień w tym zakresie i zostało to wprost określone w treści statutu lub stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu. Pamiętać należy, że komplementariusz ponosi tzw. pełną osobistą odpowiedzialność za zobowiązania spółki, jednak ma ona charakter subsydiarny (o czym była mowa wcześniej). Komplementariusz dysponuje uprawnieniami o charakterze „współwłaścicielskim”, ma on bowiem m.in. prawo głosu, prawo kontroli, prawo do informacji o spółce i uprawnienie o charakterze „zarządczym”, wśród którego wyróżnia się uprawnienie do prowadzenia spraw spółki oraz uprawnienie do reprezentowania spółki

Akcjonariusze mogą reprezentować spółkę tylko jako pełnomocnicy. Jeżeli jednak akcjonariusz dokona czynności prawnej w imieniu spółki, nie ujawniając jednak pełnomocnictwa mu udzielonego, wówczas odpowiada za skutki tej czynności wobec osób trzecich bez ograniczenia, podobnie stanie się w sytuacji gdy akcjonariusz podejmie czynności związane z reprezentacją spółki, ale nie dysponując odpowiednim umocowaniem- nie mając pełnomocnictwa lub przekraczając jego zakres.

Prowadzenie spraw spółki:

ZASADA: Komplementariusze mają prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki komandytowo-akcyjnej.

Statut spółki może zawierać postanowienia, zgodnie z którymi prowadzenie spraw spółki powierza się jednemu lub kilku komplementariuszom.

W spółce komandytowo-akcyjnej działa dodatkowo organ WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY.

Zgromadzenia takie mogą być zwyczajne i nadzwyczajne, co zależy od celu i charakteru jego zwołania.

Prawo do uczestniczenia w walnym zgromadzeniu mają zarówno akcjonariusze jak i komplementariusze.

Wyłączną kompetencją walnego zgromadzenia jest powierzanie prowadzenia spraw podmiotom oraz powierzenie reprezentowania spółki jednemu lub kilku komplementariuszom, a także „dokonanie” podział zysku za rok obrotowy w części przypadającej akcjonariuszom oraz podejmowanie decyzji dotyczących rozrządzeń z majątku spółki np.: zbycie nieruchomości spółki. Co więcej walne zgromadzenie decyduje również o podwyższeniu i obniżeniu kapitału zakładowego.

Głosy:

Jedna akcja objęta przez komplementariusza lub inną osobę daje prawo do jednego głosu.

W odniesieniu do „innych osób- które nie są komplementariuszami” i nabytych przez nich akcji statut spółki może przewidywać inne regulacje i odstępstwa o ww. zasady.

Udział w zyskach:

Komplementariusze oraz akcjonariusze uczestniczą w zyskach spółki proporcjonalnie do wniesionych wkładów. (Statut spółki może zawierać inne postanowienia).

Dodatkowy organ:

Rada Nadzorcza:

Rada nadzorcza może zostać powołana w spółce komandytowo-akcyjnej jednak nie jest to obligatoryjne.

Rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Spółkę komandytowo-akcyjną, w której nie ustanowiono rady nadzorczej reprezentuje pełnomocnik powołany na mocy uchwały walnego zgromadzenia.

Obowiązek powołania rady jest obowiązkowy: gdy liczba akcjonariuszy przekroczy dwadzieścia pięć.

Członkowie rady wyłączenia:

-Komplementariusz lub jego pracownik nie może być członkiem rady nadzorczej.

Kapitał zakładowy spółki komandytowo-akcyjnej powinien wynosić co najmniej 50 000 złotych.

Rozwiązanie spółki:

- z przyczyny określonej w statucie spółki np. upływ czasu na jaki spółka została zawiązana, lub inna przyczyna

- na mocy uchwały walnego zgromadzenia o rozwiązaniu spółki

- ogłoszenie upadłości spółki;

- śmierć, ogłoszenie upadłości, wystąpienie jednego komplementariusza, chyba, że statut stanowi inaczej bądź inne przyczyny przewidziane prawem.

Do rozwiązania i likwidacji spółki komandytowo-akcyjnej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące likwidacji spółki akcyjnej.

Likwidatorami spółki komandytowo-akcyjnej są komplementariusze.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (sp. z o.o.)

Jest spółka kapitałowa, podmiotem odrębnym od jej założycieli, posiada własną osobowość prawną.

Jak wskazuje jej nazwa, charakteryzuje się ograniczoną odpowiedzialnością wspólników za zobowiązania spółki. Ograniczona odpowiedzialność wspólników za długi spółki przejawia się tym, że odpowiadają oni jedynie do wysokości wniesionych wkładów. Powyższe oznacza, że każdy ze wspólników w razie długów spółki, będzie pociągnięty do odpowiedzialności wyłącznie do wysokości „wartości” tego, co zainwestował. Wierzyciele zatem nie dysponują uprawnieniem do zaspokajania się (w razie wyczerpania wkładów/majątku spółki) z osobistego majątku wspólnika.

Wspólnicy spółki mogą między sobą dzielić zyski osiągnięte przez spółkę, nie biorą jednak udziału w dzieleniu strat, a jedyne co tracą to to „czym zainwestowali”.

Podstawą założenia spółki z o.o. jest sporządzenie umowy spółki lub aktu założycielskiego w przypadku jednoosobowej spółki z o.o. a następnie jej rejestracja w KRS

Umowa spółki/akt założycielski ww. winny zostać sporządzone w formie aktu notarialnego.

Umowa spółki/akt założycielski winny zawierać co najmniej (elementy podstawowe):

- firmę (nazwę) i siedzibę spółki,
- przedmiot działalności spółki,
- wysokość kapitału zakładowego,
- informację, czy wspólnik może posiadać więcej niż jeden udział,
- liczbę i wartość nominalną udziałów należących do każdego wspólnika,
- czas trwania spółki, jeśli jest oznaczony

Kolejne obligatoryjne etapy, wymagane dla utworzenia spółki z o.o.:

- wniesienie przez wspólników wkładów na pokrycie kapitał zakładowego,
- powołanie zarządu spółki (chyba, że spółka jest jednoosobowa),
- fakultatywnie możliwym jest także powołanie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej- taki wymów istnieje w przypadku „dużych spółek”.
- rejestracja spółki w KRS (w myśl zasady „jednego okienka” w sądzie gospodarczym składa się także wnioski zgłaszające spółkę do urzędu skarbowego w celu nadania numeru NIP, urzędu statystycznego w celu uzyskania numeru REGON oraz do ZUS.
- założenie rachunku bankowego

Jednakże, w myśl art. 299 § 1. k.s.h.:

Jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Odpowiedzialność zarządu spółki z o.o. za zobowiązania spółki wobec osób trzecich może zostać ograniczona, jeśli członkowie spółki wykażą, że:

- we właściwym czasie został zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości lub likwidacji albo rozpoczęto postępowanie układowe
- niezłożenie ww. wniosków nastąpiło bez winy członków zarządu
- niezłożenie ww. wniosków w odpowiednim czasie nie spowodowało szkody dla wierzycieli.

WYJĄTEK:

Członkowie zarządu spółki z o.o. ponoszą odpowiedzialność solidarną wobec wierzycieli:

- za szkodę powstałą wskutek umyślnego lub spowodowanego niedbalstwem podania fałszywych danych w oświadczeniu o:
 - a) wniesieniu przez wszystkich wspólników wkładów na pokrycie kapitału zakładowego spółki,
 - b) wniesieniu przez wszystkich wspólników wkładów na pokrycie podwyższonych lub nowo utworzonych udziałów w spółce,

c) przez okres 3 lat od dnia rejestracji spółki lub zarejestrowania podniesienia kapitału zakładowego.

Organy spółki z o.o.:

- zgromadzenie wspólników,
- zarząd
- rada nadzorcza lub komisja rewizyjna.

Zgromadzenie wspólników oraz zarząd są organami, które winny obligatoryjnie zostać powołane.

Rada nadzorcza lub komisja rewizyjna są powoływane w wypadkach określonych ustawą, obligatoryjnie w „większych spółkach”, których wysokość kapitału zakładowego przekracza 500 000 zł oraz liczba wspólników przekracza 25 osób.

Zgromadzenie wspólników - tworzą wspólnicy spółki, którzy wnieśli wkłady do spółki i na tej podstawie posiadają w niej udziały. To zgromadzenie wspólników podejmuje kluczowe decyzje w sprawach spółki, do jego kompetencji zatem należy m.in. powołanie zarządu spółki, powołanie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej, zatwierdzenie sprawozdania finansowego spółki, podjęcie decyzji dotyczących podziału zysku. Zasadą jest, że zgromadzenie wspólników winno odbywać się raz w roku, o czym muszą być wspólnicy zawiadomieni z podaniem miejsca i terminu zgromadzenia oraz jego celu. Wspólnicy, jak wcześniej wspomniano ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania spółki jedynie do wysokości wkładów, które wnieśli w spółkę.

Zarząd spółki - powoływany przez wspólników, do zarządu spółki może być powołana jedna osoba lub kilka osób (prezes i wiceprezesi), co wynika z treści umowy spółki.

Jednoosobowa spółka z o.o. - osoba, która zakłada spółkę, jest od razu jej członkiem zarządu.

Zadania zarządu:

- prowadzi bieżące sprawy spółki i reprezentuje ją w kontaktach na zewnątrz. W razie powołania zarządu wieloosobowego, członek zarządu co do zasady może prowadzić sprawy spółki jedynie w ramach zwykłego zarządu, pod warunkiem, że żaden z pozostałych członków zarządu nie sprzeciwi się dokonaniu tych czynności.

Członkowie zarządu odpowiadają za zobowiązania spółki wówczas, gdy spółka staje niewypłacalna. Członkowie zarządu będą odpowiadać solidarnie ze spółką, całym swoim majątkiem.

Uchylenie się od odpowiedzialności ww. zająć może jedynie wówczas gdy członek/członkowie zarządu w odpowiednim terminie złożą wniosek o ogłoszenie upadłości spółki. Po wtóre członkowie zarządu mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności karnej, gdy umyślnie działają na niekorzyść spółki.

Rada nadzorcza i komisja rewizyjna

- organy fakultatywne- powoływane przez zgromadzenie wspólników, ich zadaniem jest nadzór nad działalnością spółki. Do kompetencji rady należy m.in. uprawnienie do badania dokumentów spółki, badanie składu i zasad gospodarowania stanem majątku spółki, badanie sprawozdania finansowego z działalności spółki.

Członkiem rady nadzorczej/ komisji rewizyjnej nie może być członek zarządu, prokurent, likwidator, kierownik oddziału lub zakładu oraz zatrudniony w spółce główny księgowy, radca prawny lub adwokat.

Komisja rewizyjna zbiera się co do zasady raz do roku i dokonuje oceny sprawozdań zarządu i jego wniosków dotyczących podziału zysku lub pokrycia straty.

Rada nadzorcza prowadzi natomiast stały nadzór nad działalnością spółki.

Zgodnie treścią art. 154 k.s.h.:

Kapitał zakładowy spółki powinien wynosić co najmniej 5000 złotych.

§ 2. Wartość nominalna udziału nie może być niższa niż 50 złotych.

§ 3. Udziały nie mogą być obejmowane poniżej ich wartości nominalnej. Jeżeli udział jest obejmowany po cenie wyższej od wartości nominalnej, nadwyżkę przelewa się do kapitału zapasowego

Art. 270. Rozwiązanie spółki powodują:

- 1) przyczyny przewidziane w umowie spółki;
- 2) uchwała wspólników o rozwiązaniu spółki albo o przeniesieniu siedziby spółki za granicę, stwierdzona protokołem sporządzonym przez notariusza;
- 2¹) w przypadku spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, również uchwała wspólników o rozwiązaniu spółki opatrzona przez wszystkich wspólników kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym;
- 3) ogłoszenie upadłości spółki;
- 4) inne przyczyny przewidziane prawem.
- 5) prawomocne orzeczenie sądu – wyrok, w związku z wnioskiem wspólnika lub członka organu spółki, jeżeli osiągnięcie celu spółki stało się niemożliwe albo jeżeli zaszły inne ważne przyczyny wywołane stosunkami spółki
- 6) na żądanie oznaczonego w odrębnej ustawie organu państwowego, jeżeli działalność spółki naruszająca prawo zagraża interesowi publicznemu.

Art. 272. Rozwiązanie spółki następuje po przeprowadzeniu likwidacji, z chwilą wykreślenia spółki z rejestru.

Spółka akcyjna (S.A.)

Spółka kapitałowa, posiada osobowość prawną, forma prowadzenia działalności gospodarczej odpowiednia dla dużych przedsięwzięć, których celem inwestycji jest wejście na giełdę.

Zawiązać spółkę akcyjną może jedna albo więcej osób.

Spółka akcyjna nie może być zawiązana wyłącznie przez jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

Statut spółki akcyjnej powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego.

Osoby podpisujące statut są założycielami spółki.

Akcjonariusze są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w statucie, akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki.

Firma spółki powinna zawierać oznaczenie spółki „spółka akcyjna”, w obrocie gospodarczym dopuszcza się używanie skrótu S.A.

Statut spółki akcyjnej powinien określać:

- 1) firmę i siedzibę spółki;
- 2) przedmiot działalności spółki;
- 3) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony;
- 4) wysokość kapitału zakładowego oraz kwotę wpłaconą przed zarejestrowaniem na pokrycie kapitału zakładowego;
- 5) wartość nominalną akcji i ich liczbę ze wskazaniem, czy akcje są imienne, czy na okaziciela;
- 6) liczbę akcji poszczególnych rodzajów i związane z nimi uprawnienia, jeżeli mają być wprowadzone akcje różnych rodzajów;
- 7) nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) założycieli;
- 8) liczbę członków zarządu i rady nadzorczej albo co najmniej minimalną lub maksymalną liczbę członków tych organów oraz podmiot uprawniony do ustalenia składu zarządu lub rady nadzorczej;
- 9) pismo do ogłoszeń, jeżeli spółka zamierza dokonywać ogłoszeń również poza Monitorem Sądowym i Gospodarczym.
- 10) postanowienia dotyczące:
 - liczby i rodzajów tytułów uczestnictwa w zysku lub w podziale majątku spółki oraz związanych z nimi praw;
 - wszelkich związanych z akcjami obowiązków świadczenia na rzecz spółki, poza obowiązkiem wpłacenia należności za akcje;
 - warunków i sposobu umorzenia akcji;
 - ograniczeń zbywalności akcji;

- uprawnień osobistych przyznanych akcjonariuszom, o których mowa w art. 354;
- co najmniej przybliżonej wielkości wszystkich kosztów poniesionych lub obciążających spółkę w związku z jej utworzeniem.

Statut może zawierać postanowienia odmienne, niż przewiduje ustawa, jeżeli ustawa na to zezwala.

Powstanie spółki akcyjnej (wymagania):

- 1) zawiązanie spółki, w tym podpisania statutu przez założycieli;
- 2) wniesienie przez akcjonariuszy wkładów na pokrycie całego kapitału zakładowego,
- 3) ustanowienie zarządu i rady nadzorczej;
- 4) wpis do rejestru KRS.

Zawiązanie spółki akcyjnej następuje z chwilą objęcia wszystkich akcji.

Zarząd zgłasza zawiązanie spółki do sądu rejestrowego właściwego ze względu na siedzibę spółki w celu wpisania spółki do rejestru. Wniosek o wpis spółki do rejestru podpisują wszyscy członkowie zarządu

Statut spółki może określać minimalną lub maksymalną wysokość kapitału.

Zakładowego. W takim przypadku zawiązanie spółki następuje z chwilą objęcia przez akcjonariuszy takiej liczby akcji, których łączna wartość nominalna jest równa co najmniej minimalnej wysokości kapitału zakładowego.

Spółki akcyjne mające siedzibę za granicą mogą tworzyć oddziały lub przedstawicielstwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Warunki tworzenia takich oddziałów lub przedstawicielstw określa odrębna ustawa.

Kapitał zakładowy spółki powinien wynosić co najmniej 100 000 złotych.

Wartość nominalna akcji nie może być niższa niż 1 grosz.

Zgłoszenie spółki akcyjnej do sądu rejestrowego powinno zawierać:

- 1) firmę, siedzibę i adres spółki albo adres do doręczeń;
- 2) przedmiot działalności spółki;
- 3) wysokość kapitału zakładowego, liczbę i wartość nominalną akcji;
- 4) wysokość kapitału docelowego, jeżeli statut to przewiduje;
- 5) liczbę akcji uprzywilejowanych i rodzaj uprzywilejowania;
- 6) wzmiankę, jaka część kapitału zakładowego została pokryta przed zarejestrowaniem;
- 7) nazwiska i imiona członków zarządu oraz sposób reprezentowania spółki;
- 8) nazwiska i imiona członków rady nadzorczej;
- 9) jeżeli akcjonariusze wnoszą wkłady niepieniężne – zaznaczenie tej okoliczności;
- 10) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony;
- 11) jeżeli statut wskazuje pismo przeznaczone do ogłoszeń spółki – oznaczenie tego pisma;
- 12) jeżeli statut przewiduje przyznanie uprawnień osobistych określonym akcjonariuszom lub tytuły uczestnictwa w dochodach lub majątku spółki niewynikające z akcji – zaznaczenie tych okoliczności.

Zwrot wpłaconych kwot i wkładów Pieniężnych

- art. 325. § 1. Jeżeli w terminie sześciu miesięcy od daty sporządzenia statutu spółka nie została zgłoszona do zarejestrowania lub jeżeli postanowienie sądu odmawiające zarejestrowania stało się prawomocne, zarząd powinien niezwłocznie zawiadomić o tym przez ogłoszenie osoby mające interes prawny oraz zarządzić zwrot wpłaconych sum i wkładów niepieniężnych.

§ 2. Jeżeli spółka nie posiada zarządu, zwrotu wkładów dokonują założyciele.

Akcja

Dokument akcji powinien być sporządzony na piśmie i zawierać następujące dane:

- 1) firmę, siedzibę i adres spółki;

- 2) oznaczenie sądu rejestrowego i numer, pod którym spółka jest wpisana do rejestru;
- 3) datę zarejestrowania spółki i wystawienia akcji;
- 4) wartość nominalną, serię i numer, rodzaj danej akcji i uprawnienia szczególne z akcji;
- 5) wysokość dokonanej wpłaty w przypadku akcji imiennych;
- 6) ograniczenia co do rozporządzania akcją;
- 7) postanowienia statutu o związanych z akcją obowiązkach wobec spółki.
- 8) dokument akcji powinien być opatrzony podpisem zarządu. Podpis może być mechanicznie odtwarzany.

Akcjonariusz nabywa roszczenie o wydanie dokumentu akcji w terminie miesiąca od dnia rejestracji spółki. Zarząd zobowiązany jest wydać dokumenty akcji w terminie tygodnia od dnia zgłoszenia roszczenia przez akcjonariusza.

Akcjonariusz obowiązany jest do wniesienia pełnego wkładu na akcje, akcje są zbywalne.

Organy spółki

- zarząd
- walne zgromadzenie
- rada nadzorcza

Zarząd

prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę, składa się z jednego albo większej liczby członków. Do zarządu mogą być powołane osoby spośród akcjonariuszy lub spoza ich grona. Członków zarządu powołuje i odwołuje rada nadzorcza, chyba że statut spółki stanowi inaczej. Członek zarządu może być odwołany lub zawieszony w czynnościach także przez walne zgromadzenie. Uchwała walnego zgromadzenia lub statut spółki może określać wymagania, jakie powinni spełniać kandydaci na stanowisko członka zarządu.

Okres sprawowania funkcji przez członka zarządu:

- nie może być dłuższy niż pięć lat (kadencja). Ponowne powołania tej samej osoby na członka zarządu są dopuszczalne na kadencje nie dłuższe niż pięć lat każda. Powołanie może nastąpić nie wcześniej niż na rok przed upływem bieżącej kadencji członka zarządu

Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, wszyscy jego członkowie są obowiązani i uprawnieni do wspólnego prowadzenia spraw spółki, chyba że statut stanowi inaczej.

Uchwały zarządu zapadają bezwzględną większością głosów, chyba że statut stanowi inaczej.

Powołanie prokurenta wymaga zgody wszystkich członków zarządu, natomiast jej odwołanie jest możliwe przez każdego, choćby jednego członka zarządu.

Rada nadzorcza

-sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Do szczególnych obowiązków rady nadzorczej należy:

-ocena sprawozdań spółki, w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, oraz wniosków zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty, a także składanie walnemu zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny.

- badanie wszystkich dokumentów spółki,

- rada może żądać od zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku spółki.

- rada może zawiesić z ważnych powodów, w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków zarządu oraz delegować członków rady nadzorczej, na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności członków zarządu tych osób które zostały odwołane, złożyły rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności.

Rada nadzorcza składa się co najmniej z trzech, a w spółkach publicznych co najmniej z pięciu członków, powoływanych i odwoływanych przez walne zgromadzenie.

Kadencja członka rady nadzorczej nie może być dłuższa niż pięć lat.

Członek zarządu, prokurent, likwidator, kierownik oddziału lub zakładu oraz

zatrudniony w spółce główny księgowy, radca prawny lub adwokat nie może być jednocześnie członkiem rady nadzorczej.

Rada nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni.

Walne zgromadzenie

podejmuje uchwały, których przedmiotem jest:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium członkom organów spółki z wykonania przez nich obowiązków;
- 2) postanowienie dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru;
- 3) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
- 4) nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, chyba że statut stanowi inaczej;
- 5) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i emisja warrantów subskrypcyjnych,
- 6) nabycie własnych akcji oraz upoważnienie do ich nabywania
- 7) zawarcie umowy przez spółkę dominującą ze spółką zależną

Zwyczajne walne zgromadzenie powinno się odbyć w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego.

Przedmiotem obrad zwyczajnego walnego zgromadzenia powinno być:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy;
- 2) powzięcie uchwały o podziale zysku albo o pokryciu straty;
- 3) udzielenie członkom organów spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków

Walne zgromadzenie zwołuje zarząd.

- rada nadzorcza może zwołać zwyczajne walne zgromadzenie, jeżeli zarząd nie zwoła go w terminie określonym w niniejszym dziale lub w statucie, oraz nadzwyczajne walne zgromadzenie, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane.

- walne zgromadzenie mogą zwołać także akcjonariusze w szczególnych ustawowo określonych przypadkach

Akcjonariusz może uczestniczyć w walnym zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Nie można ograniczać prawa ustanawiania pełnomocnika na walnym zgromadzeniu i liczby pełnomocników.

Pełnomocnik wykonuje wszystkie uprawnienia akcjonariusza na walnym zgromadzeniu, chyba że co innego wynika z treści pełnomocnictwa. Pełnomocnik może udzielić dalszego pełnomocnictwa, jeżeli wynika to z treści pełnomocnictwa. Pełnomocnik może reprezentować więcej niż jednego akcjonariusza i głosować odmiennie z akcji każdego akcjonariusza.

Pełnomocnictwo do uczestniczenia w walnym zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Rozwiązanie spółki powodują:

- 1) przyczyny przewidziane w statucie;
- 2) uchwała walnego zgromadzenia o rozwiązaniu spółki albo o przeniesieniu siedziby spółki za granicę;
- 3) ogłoszenie upadłości spółki;
- 4) inne przyczyny przewidziane prawem

Otwarcie likwidacji następuje z dniem uprawomocnienia się orzeczenia o rozwiązaniu spółki przez sąd, powzięcia przez walne zgromadzenie uchwały o rozwiązaniu spółki lub zaistnienia innej przyczyny jej rozwiązania.

Likwidację prowadzi się pod firmą spółki z dodaniem oznaczenia „w likwidacji”.

W czasie prowadzenia likwidacji spółka zachowuje osobowość prawną.

RODO

„RODO” - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), ustawa z 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych Dz.U. 2018 poz. 1000

RODO podlega każdy przedsiębiorca, który prowadzi działalność w Unii Europejskiej.

RODO stosuje się do przetwarzania danych osobowych. Przetwarzaniem danych osobowych są jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak:

- zbieranie danych,
- przechowywanie danych,
- usuwanie danych,
- opracowywanie danych,
- udostępnianie danych.

RODO obejmuje wszelkie czynności, w których dochodzi do zbierania danych osobowych.

Podstawa prawna – art. 3, 4 pkt 2 RODO.

Dane osobowe - wszelkie informacje odnoszące się do zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej.

- osoba zidentyfikowana: pracownik, którego dane osobowe przetwarza pracodawca; klient sklepu internetowego, który podał swoje dane osobowe do wysyłki zamówienia;
- osoba możliwa do zidentyfikowania: potencjalny kontrahent, którego posiadamy tylko numer ewidencyjny w CEIDG; nadawca listu poleconego na podstawie numeru przesyłki;

Dane osobowe to informacje o osobach fizycznych – osoby prawne nie mają danych osobowych.

Dwie kategorie danych osobowych:

- a) tzw. dane osobowe zwykłe,
- b) dane osobowe zaliczające się do szczególnych kategorii danych (dawniej zwane danymi wrażliwymi).

Szczególne kategorie danych osobowych- dane ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz dane genetyczne, dane biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej, dane dotyczące zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej.

Dane osobowe, które nie należą do żadnej z tych kategorii, to dane zwykłe.

Zgodnie z RODO, do kategorii danych osobowych zwykłych należą także dane osobowe dotyczące wyroków skazujących. Podstawa prawna – art. 4 pkt 1, art. 9 i 10 RODO.

Przetwarzanie danych osobowych:

- zbieranie danych,
- przechowywanie danych,
- usuwanie danych,
- opracowywanie danych,
- udostępnianie danych.

Przetwarzać dane osobowe może jedynie podmiot uprawniony:

- administrator danych,
- podmiot przetwarzający dane, zwany inaczej procesorem.

Administrator danych – podmiot decydujący o celach i sposobach przetwarzania danych, np.: pracodawca w stosunku do danych osobowych swoich pracowników, sprzedawca w sklepie internetowym w stosunku do danych osobowych swoich klientów,

Administratorem danych jest określony podmiot – np. spółka, a nie pracownik tej spółki.

Zbieranie danych osobowych.

W przypadku przedsiębiorców podstawami przetwarzania danych zwykłych są:

- a) zgoda osoby, której dane dotyczą,
- b) przetwarzanie danych jest niezbędne do wykonania umowy z osobą, której dane dotyczą lub do podjęcia działań poprzedzających zawarcie umowy, na żądanie tej osoby,
- c) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze,
- d) przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią.

W przypadku szczególnych kategorii danych, typowe podstawy przetwarzania danych to:

- a) wyraźna zgoda osoby, której dane dotyczą,
- b) przetwarzanie danych jest niezbędne do wykonania zadań związanych z zatrudnieniem, ubezpieczeniem społecznym pracowników,
- c) przetwarzanie jest niezbędne do celów profilaktyki zdrowotnej lub medycyny pracy, do oceny zdolności pracownika do pracy,
- d) przetwarzanie danych jest niezbędne w celu dochodzenia praw przed sądem.

Zgoda na przetwarzanie danych powinna charakteryzować się następującymi cechami:

- a) **dobrowolność** – osoba, której dane dotyczą, ma możliwość dokonania rzeczywistego wyboru, przy czym nie zachodzi ryzyko wprowadzenia w błąd, zastraszenia, przymusu lub znaczących negatywnych konsekwencji, jeśli nie wyrazi zgody. Jeżeli konsekwencje wyrażenia zgody nie dają się pogodzić ze swobodą wyboru, zgoda nie jest dobrowolna (Opinia WP 187 w sprawie definicji zgody),
- b) **konkretność** – zgoda być konkretna, niedopuszczalna jest ogólna zgoda bez określenia dokładnego celu przetwarzania (Opinia WP 187 w sprawie definicji zgody),
- c) **świadomość** – zgoda nie może mieć charakteru abstrakcyjnego, lecz winna odnosić się do skonkretyzowanego stanu faktycznego, obejmując tylko określone dane oraz sprecyzowany sposób i cel ich przetwarzania (zob. wyrok NSA z 11.04.2003 r., II SA

3942/02),

- d) **jednoznaczność** – zgoda musi być wyraźna jej wszystkie aspekty muszą być jasne dla podpisującego w momencie jej wyrażania (zob. wyrok NSA z 4.4.2003 r., II SA 2135/02). Zgoda może być wyrażona w dowolnej formie.

Przy zbieraniu danych osobowych należy informować o:

- o tożsamości administratora danych i o jego danych kontaktowych,
- jeżeli administrator danych powołał Inspektora Ochrony Danych (IOD) – o danych kontaktowych IOD,
- o celach i podstawie przetwarzania danych, a jeżeli przetwarzanie odbywa się na tej podstawie, że jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią – o tych prawnie uzasadnionych interesach,
- o odbiorcach danych osobowych lub o kategoriach odbiorców, jeżeli istnieją
gdy ma to zastosowanie – informacje o zamiarze przekazania danych osobowych do państwa trzeciego,
- o okresie, przez który dane osobowe będą przechowywane, a gdy nie jest to możliwe, kryteria ustalania tego okresu,
- o prawie do żądania od administratora dostępu do danych osobowych dotyczących osoby, której dane dotyczą, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub o prawie do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także o prawie do przenoszenia danych,
- jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie zgody – o prawie do cofnięcia zgody w dowolnym momencie,
- o prawie wniesienia skargi do organu nadzorczego, o tym, czy podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym lub umownym lub warunkiem zawarcia umowy oraz czy osoba, której dane dotyczą, jest zobowiązana do ich podania i jakie są ewentualne konsekwencje niepodania danych,
- jeżeli dochodzi do tzw. zautomatyzowanego podejmowania decyzji lub profilowania – należy poinformować o tym oraz podać informacje o zasadach automatycznego podejmowania decyzji, oraz o znaczeniu i przewidywanych konsekwencjach takiego przetwarzania dla osoby, której dane dotyczą.

Zgody na przetwarzanie danych nie trzeba odbierać od osoby, w szczególności gdy:

- a) przetwarzanie danych jest niezbędne do wykonania umowy – np. sklep internetowy sprzedaje wysyłkowo towar, nie musi w takim wypadku prosić o zgodę na przetwarzanie danych, przetwarzanie danych będzie zgodne z RODO jako niezbędne do wykonania umowy (sprzedaży),
- b) przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze – np. przetwarzanie danych w celach związanych z prowadzeniem ksiąg rachunkowych,
- c) przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią – np. skierowanie do sądu pozwu o zapłatę przeciwko nieuczciwemu klientowi nie wymaga jego zgody na przetwarzanie danych.

Zgody wymaga:

- a) przesyłanie informacji handlowej za pomocą środków komunikacji elektronicznej,
- b) wykorzystanie telekomunikacyjnych urządzeń końcowych w celu marketingu bezpośredniego, np. wysyłanie wiadomości SMS o treści reklamowej.

Zgodę na przetwarzanie danych osobowych można zawsze odwołać. Odwołanie zgody powinno być równie łatwe, jak jej udzielenie.

Czas przechowywania danych osobowych:

- Jeżeli podstawą przetwarzania danych osobowych jest zgoda, wówczas dane osobowe mogą być przetwarzane tak długo, aż zgoda nie zostanie odwołana.
- Po odwołaniu zgody, przez okres odpowiadający okresowi przedawnienia roszczeń, jakie może podnosić administrator danych i jakie mogą być podnoszone wobec administratora danych. Obecnie okres ten wynosi 10 lat.
- Jeżeli podstawą przetwarzania danych jest wykonywanie umowy, wówczas dane mogą być przetwarzane tak długo, jak jest to niezbędne do wykonania umowy, a po tym czasie przez okres odpowiadający okresowi przedawnienia roszczeń, jakie może podnosić administrator danych i jakie mogą być podnoszone wobec administratora danych.
- W przypadku przedsiębiorców ten okres, co do zasady wynosi nie dłużej, niż 3 lata i różni się w zależności od tego, jakiej umowy dotyczyło przetwarzanie danych.

RODO nakłada na podmioty przetwarzające dane osobowe prawny obowiązek informowania o incydentach bezpieczeństwa dotyczących danych osobowych.

Np.: zgubienie nośnika z danymi osobowymi, uzyskanie dostępu do danych przez osobę do tego nieuprawnioną, włamanie do systemu służącego do przetwarzania danych osobowych.

O wystąpieniu incydentu należy poinformować organ nadzorczy (PUODO- Prezesa Urzędu Ochrony danych Osobowych). Informacja powinna zostać przekazana niezwłocznie, lecz nie później, niż w ciągu 72 godzin od stwierdzenia naruszenia.

W pewnych przypadkach należy również informować o incydencie osoby, których dane dotyczą – będzie tak wtedy, gdy naruszenie może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw i wolności tej osoby.

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. 2014 poz. 827)

Ustawa określa prawa przysługujące konsumentowi, w szczególności:

- 1) obowiązki przedsiębiorcy zawierającego umowę z konsumentem;
- 2) zasady i tryb zawierania z konsumentem umowy na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa;
- 3) zasady i tryb wykonania przysługującego konsumentowi prawa odstąpienia od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa;
- 4) zasady i tryb zawierania z konsumentem umowy na odległość dotyczącej usług finansowych.

Obowiązki przedsiębiorcy w umowach, innych niż umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość:

Najpóźniej w chwili wyrażenia przez konsumenta woli związania się umową przedsiębiorca ma obowiązek poinformować konsumenta, o ile informacje te nie wynikają już z okoliczności, w sposób jasny i zrozumiały o:

- 1) głównych cechach świadczenia, z uwzględnieniem przedmiotu świadczenia oraz sposobu porozumiewania się z konsumentem;
- 2) swoich danych identyfikujących, w szczególności o firmie, organie, który zarejestrował działalność gospodarczą, i numerze, pod którym został zarejestrowany,

adresie, pod którym prowadzi przedsiębiorstwo, i numerze telefonu przedsiębiorstwa;

3) łącznej cenie lub wynagrodzeniu za świadczenie wraz z podatkami, a gdy charakter przedmiotu świadczenia nie pozwala, rozsądnie oceniając, na wcześniejsze obliczenie ich wysokości – sposobie, w jaki będą one obliczane, a także opłatach za dostarczenie, usługi pocztowe oraz jakichkolwiek innych kosztach, a gdy nie można ustalić wysokości tych opłat – o obowiązku ich uiszczenia; w razie zawarcia umowy na czas nieoznaczony lub umowy obejmującej prenumeratę przedsiębiorca ma obowiązek podania łącznej ceny lub

wynagrodzenia obejmującego wszystkie płatności za okres rozliczeniowy, a także wszystkich kosztów, które konsument jest zobowiązany ponieść;

4) sposobie i terminie spełnienia świadczenia przez przedsiębiorcę oraz stosowanej przez przedsiębiorcę procedurze rozpatrywania reklamacji;

5) przewidzianej przez prawo odpowiedzialności przedsiębiorcy za jakość świadczenia;

6) treści usług posprzedażnych i gwarancji;

7) czasie trwania umowy lub – gdy umowa zawarta jest na czas nieoznaczony lub ma ulegać automatycznemu przedłużeniu – o sposobie i przesłankach wypowiedzenia umowy;

8) funkcjonalności treści cyfrowych oraz mających zastosowanie technicznych środkach ich ochrony;

9) mających znaczenie interoperacyjnościach treści cyfrowych ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem.

Najpóźniej w chwili wyrażenia przez konsumenta woli związania się umową przedsiębiorca ma obowiązek uzyskać wyraźną zgodę konsumenta na każdą dodatkową płatność wykraczającą poza uzgodnione wynagrodzenie za główne obowiązki umowne przedsiębiorcy.

Obowiązki przedsiębiorcy w umowach zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość:

Najpóźniej w chwili wyrażenia przez konsumenta woli związania się umową na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa przedsiębiorca ma obowiązek poinformować konsumenta w sposób jasny i zrozumiały o:

- 1) głównych cechach świadczenia z uwzględnieniem przedmiotu świadczenia oraz sposobu porozumiewania się z konsumentem;
- 2) swoich danych identyfikujących, w szczególności o firmie, organie, który zarejestrował działalność gospodarczą, a także numerze, pod którym został zarejestrowany;
- 3) adresie przedsiębiorstwa, adresie poczty elektronicznej oraz numerach telefonu lub faksu jeżeli są dostępne, pod którymi konsument może szybko i efektywnie kontaktować się z przedsiębiorcą;
- 4) adresie, pod którym konsument może składać reklamacje, jeżeli jest inny niż adres, o którym mowa w pkt 3;
- 5) łącznej cenie lub wynagrodzeniu za świadczenie wraz z podatkami, a gdy charakter przedmiotu świadczenia nie pozwala, rozsądnie oceniając, na wcześniejsze obliczenie ich wysokości – sposobie, w jaki będą one obliczane, a także opłatach za transport, dostarczenie, usługi pocztowe oraz innych kosztach, a gdy nie można ustalić wysokości tych opłat – o obowiązku ich uiszczenia; w razie zawarcia umowy na czas nieoznaczony lub umowy obejmującej prenumeratę przedsiębiorca ma obowiązek podania łącznej ceny lub wynagrodzenia obejmującego wszystkie płatności za okres rozliczeniowy, a gdy umowa przewiduje stałą stawkę – także łącznych miesięcznych płatności;
- 6) kosztach korzystania ze środka porozumiewania się na odległość w celu zawarcia umowy, w przypadku gdy są wyższe niż stosowane zwykle za korzystanie z tego środka porozumiewania się;
- 7) sposobie i terminie zapłaty;
- 8) sposobie i terminie spełnienia świadczenia przez przedsiębiorcę oraz stosowanej przez przedsiębiorcę procedurze rozpatrywania reklamacji;
- 9) sposobie i terminie wykonania prawa odstąpienia od umowy a także wzorze formularza odstąpienia od umowy
- 10) kosztach zwrotu rzeczy w przypadku odstąpienia od umowy, które ponosi konsument;
- 11) obowiązku zapłaty przez konsumenta poniesionych przez przedsiębiorcę uzasadnionych kosztów, jeżeli konsument odstąpi od umowy po zgłoszeniu żądania (dodatkowe nośniki informacji)

- 12) braku prawa odstąpienia od umowy na podstawie art. 38 lub okolicznościach, w których konsument traci prawo odstąpienia od umowy;
- 13) obowiązku przedsiębiorcy dostarczenia rzeczy bez wad;
- 14) istnieniu i treści gwarancji i usług posprzedażnych oraz sposobie ich realizacji;
- 15) kodeksie dobrych praktyk, o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym oraz sposobie zapoznania się z nim;
- 16) czasie trwania umowy lub o sposobie i przesłankach wypowiedzenia umowy – jeżeli umowa jest zawarta na czas nieoznaczony lub jeżeli ma ulegać automatycznemu przedłużeniu;
- 17) minimalnym czasie trwania zobowiązań konsumenta wynikających z umowy;
- 18) wysokości i sposobie złożenia kaucji lub udzielenia innych gwarancji finansowych, które konsument jest zobowiązany spełnić na żądanie przedsiębiorcy;
- 19) funkcjonalności treści cyfrowych oraz technicznych środków ich ochrony;
- 20) mających znaczenie interoperacyjności treści cyfrowych ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem, o których przedsiębiorca wie lub powinien wiedzieć;
- 21) możliwości skorzystania z pozasądowych sposobów rozpatrywania reklamacji i dochodzenia roszczeń oraz zasadach dostępu do tych procedur.

Prawo odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość **nie przysługuje** konsumentowi w odniesieniu do umów:

- 1) o świadczenie usług, jeżeli przedsiębiorca wykonał w pełni usługę za wyraźną zgodą konsumenta, który został poinformowany przed rozpoczęciem świadczenia, że po spełnieniu świadczenia przez przedsiębiorcę utraci prawo odstąpienia od umowy;
- 2) w której cena lub wynagrodzenie zależy od wahań na rynku finansowym, nad którymi przedsiębiorca nie sprawuje kontroli, i które mogą wystąpić przed upływem terminu do odstąpienia od umowy;
- 3) w której przedmiotem świadczenia jest rzecz nieprefabrykowana, wyprodukowana według specyfikacji konsumenta lub służąca zaspokojeniu jego zindywidualizowanych potrzeb;
- 4) w której przedmiotem świadczenia jest rzecz ulegająca szybkiemu zepsuciu lub mająca krótki termin przydatności do użycia;

- 5) w której przedmiotem świadczenia jest rzecz dostarczana w zapieczętowanym opakowaniu, której po otwarciu opakowania nie można zwrócić ze względu na ochronę zdrowia lub ze względów higienicznych, jeżeli opakowanie zostało otwarte po dostarczeniu;
- 6) w której przedmiotem świadczenia są rzeczy, które po dostarczeniu, ze względu na swój charakter, zostają nierozłącznie połączone z innymi rzeczami;
- 7) w której przedmiotem świadczenia są napoje alkoholowe, których cena została uzgodniona przy zawarciu umowy sprzedaży, a których dostarczenie może nastąpić dopiero po upływie 30 dni i których wartość zależy od wahań na rynku, nad którymi przedsiębiorca nie ma kontroli;
- 8) w której konsument wyraźnie żądał, aby przedsiębiorca do niego przyjechał w celu dokonania pilnej naprawy lub konserwacji; jeżeli przedsiębiorca świadczy dodatkowo inne usługi niż te, których wykonania konsument żądał, lub dostarcza rzeczy inne niż części zamienne niezbędne do wykonania naprawy lub konserwacji, prawo odstąpienia od umowy przysługuje konsumentowi w odniesieniu do dodatkowych usług lub rzeczy;
- 9) w której przedmiotem świadczenia są nagrania dźwiękowe lub wizualne albo programy komputerowe dostarczane w zapieczętowanym opakowaniu, jeżeli opakowanie zostało otwarte po dostarczeniu;
- 10) o dostarczanie dzienników, periodyków lub czasopism, z wyjątkiem umowy o prenumeratę;
- 11) zawartej w drodze aukcji publicznej;
- 12) o świadczenie usług w zakresie zakwaterowania, innych niż do celów mieszkalnych, przewozu rzeczy, najmu samochodów, gastronomii, usług związanych z wypoczynkiem, wydarzeniami rozrywkowymi, sportowymi lub kulturalnymi, jeżeli w umowie oznaczono dzień lub okres świadczenia usługi;
- 13) o dostarczanie treści cyfrowych, które nie są zapisane na nośniku materialnym, jeżeli spełnianie świadczenia rozpoczęło się za wyraźną zgodą konsumenta przed upływem terminu do odstąpienia od umowy i po poinformowaniu go przez przedsiębiorcę o utracie prawa odstąpienia od umowy

Jeżeli przedsiębiorca kontaktuje się z konsumentem przez telefon w celu zawarcia umowy na odległość, ma obowiązek na początku rozmowy poinformować konsumenta o tym celu, a ponadto podać identyfikujące go dane oraz dane identyfikujące osobę, w imieniu której telefonuje. Jeżeli przedsiębiorca proponuje konsumentowi zawarcie umowy przez telefon, ma obowiązek potwierdzić treść

proponowanej umowy utrwaloną na papierze lub innym trwałym nośniku. Oświadczenie konsumenta o zawarciu umowy jest skuteczne, jeżeli zostało utrwalone na papierze lub innym trwałym nośniku po otrzymaniu potwierdzenia od przedsiębiorcy.

Przedsiębiorca ma obowiązek przekazać konsumentowi potwierdzenie zawarcia umowy na odległość na trwałym nośniku w rozsądnym czasie po jej zawarciu, najpóźniej w chwili dostarczenia rzeczy lub przed rozpoczęciem świadczenia usługi.